

muziekwereld

De zekerheid van onzekerheid

- Interview met een zangeres, een trompettiste
en een festivalorganisator
- Auteursrecht en politiek
- De staat van de Jazz

Ntb.

vakbond voor musici

Opnieuw sluiten we een dramatisch jaar af. En opnieuw is de toekomst onzeker.

Het veelbesproken ‘nieuwe normaal’ lijkt vooral uit voortgaande stilstand en onzekerheid te bestaan. Hollen, als we even ons werk weer mogen doen. En weer stilstaan als de overheid ons dat – opnieuw en opnieuw – opdraagt.

Visie gevraagd. Te hopen valt dat een nieuw kabinet, dat zich niet verschuilen kan achter een demissionaire status, een leefbaar economisch- en een cultuurbeleid kan opstellen. Met niet enkel aandacht voor de regulier gesubsidieerde culturele instituten en werkgevers, maar ook voor de verdere, brede sector en voor de vele zzp’ers.

Dat besef lijkt aanwezig, maar dat hoeft niet positief te stemmen. Het nog demissionaire kabinet-Rutte 3 gaf op 14 december het nieuw aan te treden-Rutte 4 een duidelijke maar sombere boodschap mee.

Uit de brief aan de Tweede Kamer: “Het is niet uitgesloten dat het coronavirus nog langere tijd onder ons blijft. De ontwikkelingen rondom het virus blijven onzeker en zijn moeilijk te voorspellen.

Het kabinet komt met een visie op de aanpak van corona op de (middel)lange termijn.

(...) Gegeven [de] nadelen kan het steunbeleid in de ogen van dit kabinet niet oneindig zijn. Een combinatie van sluitingen én ruimhartige compensatie is uiteindelijk onhoudbaar, zeker wanneer de coronapandemie langere tijd aanhoudt.”; “Het kabinet kijkt (...) vooruit en denkt na over een nieuwe balans tussen aan de ene kant onder-

nemersrisico en aan de andere kant overheidssteun.”

Het huidige en het nieuwe kabinet, zal “nieuwe opties [moeten] verkennen voor steunbeleid dat wél houdbaar is. (...) Het kabinet denkt hier over na en voert hier de komende tijd breed het gesprek over, met onder meer uw Kamer en sociale partners.”

Het laatste, het toegezegde overleg met sociale partners, geeft ook ons een belangrijke rol. Geeft opnieuw het belang weer van ‘samen sterk’, het belang van de vakbond en van samenwerking, juist in het nieuwe normaal, maar evengoed: overleg is mooi, maar ook de afgelopen periode hadden wij overleg. Het leidde tot het Steunfonds Rechtensector, tot steun voor het Nationaal Podiumplan, voor het Sena Muziekproductiefonds, voor het Upstream fonds (zie p.37), maar ook werd al met al slecht naar ons geluisterd, door een overheid en een minister van Cultuur die cultuurbeleid primair een taak lijkt te vinden als het om de grote gesubsidieerde instituten gaat. De aankoop van een Rembrandt ja, steun voor de vele noodlijdende zzp’ers, nee. (zie ook p.20).

Of het nieuwe kabinet een bredere visie op cultuur en cultuurbeleid zal ontwikkelen, zullen wij moeten afwachten. We zullen er alles aan doen om de pijnlijke werkelijkheid en de noodzakelijke keuzes onder de aandacht te blijven brengen.

Erwin Angad-Gaur
senior adviseur Kunstenbond/Ntb en directeur VCTN

4	Wat speelt er? kort nieuws
6	Interview Hoe eindeloos is het aanpassingsvermogen?
13	Column Maurits Fondse De zekerheid van onzekerheid
14	EHBO Wat is een Dolby Atmos-mix precies?
15	VCTN-nieuws
16	Vers geperst cd-recensies
19	De favoriete compositie van...
20	Daar gaan we weer

23	Column Stan Rijven Zekerheid voor een kwartje rechten
24	Auteursrecht en politiek: de stand van zaken
26	Duurzame inzetbaarheid: geen luxe, maar noodzaak juridisch
28	De zoete wraak van La Swift
32	Jazz on the rebound
34	Ntb-verzekeringen In goede en slechte tijden; blijf verzekerd!
37	Pop tegen de stroom op (2)
38	Onder de leden Producer, toetsenist en songwriter Wiboud Burkens

colofon

Muziekwereld is het blad van de Vakgroep Muziek Kunstenbond/Ntb vakbond voor musici

Oostenburgervoorstraat 152
1018 MR Amsterdam
T : 020-2108050
E : info@kunstenbond.nl
I : www.ntb.nl

De Ntb is op werkdagen telefonisch bereikbaar tussen 12:00 en 17:00 uur. U kunt uw vragen en andere zaken ook per fax of email aan ons voorleggen.

omslag: Matthew Jungling

Redactie:

Erwin Angad-Gaur (hoofdredacteur), Jeroen Akkermans (eindredacteur), Anita Verheggen

Met medewerking van:

Maurits Fondse, Bjorn Schipper, rakenDra Smit, Jimmy Tigges, Michael Klier, Patrick Onderweegs, Peter Boertje, Stan Rijven, Dorine Schoon, Peter van den Bunder, Nelleke Slot, Erik Thijssen en Roy ter Haar.

Illustraties

Robert Swart

Basisvormgeving / Lay-out:

Robert Swart

Drukwerk

Vellendrukkerij BDU, Werkendam

Ntb/vakgroep Muziek Kunstenbond

Bestuur

Will Maas (voorzitter),
Ellister van der Molen (secretaris/penningmeester),
Guus Bleijerveld,
Daan van der Bruggen,
Patrick Onderweegs,
Simone Vierstra

Bureau

Administratie en helpdesk

Secretariaat info@kunstenbond.nl
Juridische zaken/contracten juridischadvies@kunstenbond.nl
EHBO-project (over muziekproducties)
rakenDra Smit rakendrasmit@kunstenbond.nl

Werkgebieden

Lichte muziek en artiesten:
Anita Verheggen anitaverheggen@kunstenbond.nl
pop
rakenDra Smit rakendrasmit@kunstenbond.nl
Orkesten & Muziekdramatische kunst:
Mark Gerrits markgerrits@kunstenbond.nl
Kamermuziek:
Anita Verheggen anitaverheggen@kunstenbond.nl
Auteurs- en Naburig Recht:
Erwin Angad-Gaur erwinangadgaur@kunstenbond.nl
Muziekonderwijs:
Karin Boelhouwer karinboelhouwer@kunstenbond.nl

Wat speelt er?

performers Sena

Sena Performers Muziekproductiefonds in 2022

Ook in 2022 wordt het uiterst succesvolle Sena Muziekproductiefonds voortgezet. De deadlines van 2022 zijn: 13 maart, 19 juni en 13 november 2022. Alleen professionele musici kunnen een aanvraag doen bij het fonds. Het fonds biedt musici de kans om met subsidie een kwalitatief hoogwaardige geluidsopname te maken. Je kunt maximaal € 5000 aanvragen om de productie van geluidsopnamen te financieren. Tweederde van dit bedrag is een subsidie en

een derde een renteloze lening. Aanvragers moeten het geleende bedrag binnen twee jaar terugbetalen aan Sena en het fonds financiert nooit meer dan 50% van het totaalbudget. De andere betrokken partijen moeten eenzelfde bedrag bijleggen om tot een finished product te komen. De subsidievoorwaarden staan op de website van Sena en je kunt er een digitaal aanvraagformulier downloaden en invullen. Voor meer info: www.sena.nl

Ntb jaarvergadering

Op 24 november vond de door corona uitgestelde jaarvergadering van de vakgroep Muziek/Ntb van Kunstenbond, aansluitend op het VCTN-congres (zie p.15) plaats in De Observant in

Amersfoort. Het congres was ook digitaal te volgen. Het bestuur deed verslag van de activiteiten in de door corona overheerste afgelopen periode. Met de leden wisselden wij gedachten uit over de lobby en de onzekerheden in het culturele veld, de gesprekken tot nadere samenwerking met de BIM, de samenwerkingen binnen Creatieve Coalitie en Platform Makers en vele andere onderwerpen. Will Maas werd (her) benoemd als voorzitter. Simone Vierstra, Patrick Onderweegs, Guus Blijerveld en Daan van der Bruggen werden herbenoemd als gewone bestuursleden. De notulen zullen begin volgend jaar voor de leden gepubliceerd worden op de website van de Ntb.

Panels met de Ntb op Eurosonic/Noorderslag

De Kunstenbond/Ntb organiseert samen met Sena Performers twee panels tijdens de conferentie van Eurosonic/Noorderslag. Op donderdag 20 januari om 11.30 uur een panel over de (online)

verdien capaciteit van popmusici en op vrijdag 21 januari om 12.00 uur een informatief panel over het Nationaal Podium Plan voor popmuziek. Vanwege de coronamaatregelen is het ook dit jaar een online conferentie.

Ntb in gesprek met de omroep

Voor de meeste muzikanten voelt het bijna normaal: je wordt gevraagd om op te treden in een tv-programma en krijgt als dank een maaltijd tussen de soundcheck en de live uitzending in. En exposure natuurlijk, 'gratis' promotie. Ntb/Kunstenbond wil met de omroepen tot afspraken over minimumtariefafspraken komen. Begin van het jaar nam de Tweede Kamer een motie van Peter Kwint (SP) aan waarin bepleit werd artiesten die optreden in de media voortaan een nette beloning te betalen. Minister Slob was in gesprek, antwoordde hij de Kamer, maar hij zou voor het Kamerreces met een definitief antwoord komen. Op 7 juli berichtte hij de kamer dat de omroep er "welwillend tegenover [staat] om in de

toekomst het uitgangspunt van een betaling tegen eventueel een standaardtarief of minimumtarief uit te voeren", maar voorlopig zal dat nog niet gebeuren. De minister riep "het veld" op met de omroep in gesprek te gaan. Ntb/Kunstenbond heeft de NPO voor een gesprek uitgenodigd. Een eerste inventariserend gesprek heeft inmiddels plaatsgevonden. Wij hopen dat dit spoedig tot vaste eerlijke betaling van artiesten in de media zal leiden. Van belang daarbij is zoveel mogelijk concrete voorbeelden van oneerlijke betaling te kunnen delen. Wij roepen leden dan ook op deze aan ons te melden via info@kunstenbond.nl t.a.v. de vakgroep Muziek/Ntb.

Maak jij al gebruik van het Nationaal Podium Plan?

In juni van dit jaar ging het Nationaal Podium Plan voor de Jazz/World sector van start waarna het in september werd uitgerold naar de popsector. Het NPP is een initiatief van Ntb jazzmusici en wordt gesubsidieerd door Sena en OCW. Het NPP matched de gages van musici die op kleinschalige podia optreden. Inmiddels hebben zich ruim 1300 musici en 226 podia aangemeld bij het NPP en zijn 470 shows gesubsidieerd. Pop en Jazz/World musici kunnen zich aanmelden bij het NPP via: nationaalpodiumplan.nl

Nestor van de Ntb wordt 100!

Hij is bijna net zo oud als de bond waarvan hij vele jaren het gezicht was: Maurice Ferares wordt in januari 100 jaar. Hij was van 1956 tot 1992 secretaris van de Ntb en de steun en toeverlaat van vele musici die bij hem aanklopten voor de screening van hun contract, hulp bij een probleem met een opdrachtgever of een vraag over de auto die ze wilden aanschaffen. Ferares is zelf violist en volgde een opleiding aan het conservatorium toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak. In december 1940 sloot hij zich aan bij het kunstenaarsverzet. Nadat hij in 1942 als Joods musicus van het conservatorium was verwijderd dook hij onder. Hij is de enige van zijn familie die aan Auschwitz wist te ontkomen. Over deze tijd schreef hij in 1991 het boek: *Violist in het*

verzet. Na de oorlog zette hij zijn studie voort bij Oskar Back. Hij heeft jarenlang gespeeld in o.a. het bioscooporkest van het City Theater in Amsterdam. Eén van de vele misstanden waartegen hij steeds fel stelling nam, waren de wurgcontracten van boekings- en managementkantoren. Boekers en managers noemde hij eens in een krantenartikel 'handelaren in mensenvlees', wat hem op een kort geding van de branchevereniging VECTA kwam te staan dat hij glansrijk won. Om de wanpraktijken rond de bemiddeling van artiesten aan de kaak te stellen, verscheen van hem de publicatie: 'Toegestane Uitplundering'. Ferares was gedurende zijn hele bondsloopbaan een voorvechter van naburige rechten voor uitvoerende kunstenaars. "Door de opkomst

van de grammofoon, radio en geluidsfilm werden vrijwel overal opnames van uitvoerende musici zonder hun toestemming en zonder enige vergoeding gebruikt", vertelde hij daarover in de Muziekwereld editie 2 van 2019. Vele jaren lobbyde Ferares voor de Wet naburige rechten die het mogelijk maakte om collectieve vergoedingen voor musici te regelen met de gebruikers van muziek. De wet werd uiteindelijk in 1993 door de Tweede Kamer aangenomen. Ferares was kort daarna één van de oprichters van Sena, de organisatie die het collectieve beheer van de naburige rechten in Nederland als opdracht heeft. Dat mag worden gezien als een absolute mijlpaal waar musici vandaag de dag nog volop van profiteren. Wij feliciteren Maurice Ferares van harte met zijn 100e verjaardag!

foto: Minke Faber

Hoe eindeloos is het aanpassingsvermogen?

De onzekerheid omtrent corona en de steeds wisselende maatregelen duurt maar voort. Hoe gaat de muziekwereld daarmee om? Zangeres Izaline Calister, trompettiste Suzan Veneman en festivalorganisator Francis de Souza proberen de moed erin te houden.

tekst: Jimmy Tigges fotografie: Minke Faber

‘Het is soms wel gekmakend’, zegt zangeres Izaline Calister. ‘Tijdens de lockdowns heb ik geprobeerd creatief te blijven. Ik ging mee met de streamingtrend, maar ik ontdekte dat ik dat niet leuk vond. Ik wil optreden voor publiek, interactie. Of dat nou voor 500 of voor dertig mensen is. Het was heel fijn dat ik afgelopen oktober, november weer op het podium kon staan.’

Er staat heel wat aangekondigd op je website.

‘Ik ben met veel dingen bezig. Het programma *De eeuw van Harry Belafonte*, dat we met vier mensen doen, stond oorspronkelijk voor vorig jaar

gepland. We hebben het maar drie of vier keer kunnen spelen. Die voorstellingen staan nu voor januari 2022 op de agenda. Dat kan een hele drukke maand worden. Het kan ook in één klap allemaal weg zijn, dat geeft een onveilig gevoel.

Ik kan niet leven van mijn lesuren, die heb ik expres klein gehouden om te kunnen spelen. Alles wat ik had heb ik in twee jaar opgemaakt. Nu is het tijd om weer aan die financiële buffer te bouwen. Bij nieuwe afzeggingen wordt het problematisch. De belastingdienst gaat gewoon door met aanslagen, wat ik wel begrijp hoor.

Vanwege die lesbaan krijg ik geen

Tozo-uitkering. Je bouwt je leven op op het inkomen dat je hebt. Volgens de Tozo-regeling is dat 1300 euro, maar dat is niet voldoende voor mij.

Met pianist Thijs Borsten ben ik bezig aan een nieuw programma, met verhalen en liedjes. Als je iets met zijn tweeën doet, moet je daar goed over nadenken. Veel studeren, repeteren, praten. Ik was even bang dat die tour ook afgezegd zou worden, met die maatregelen van 12 november. Die vielen echt rauw op mijn dak. Door drukte zat ik niet teveel op het nieuws, als makers zit je in een soort van bubbel. Iedereen dacht dat de theaters niet meer dicht zouden gaan, er wordt

Izaline Calister, geboren 9 maart 1969, Curaçao – zangeres, liedschrijver;

Izaline mengt vocale jazz met traditionele Curaçaose muziek. Zij stond onder meer op Cape Town Jazz Festival, Cervantino Festival Mexico, North Sea Jazz Festival. Docent op ArtEZ Conservatorium en op de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten.

'Als je afhankelijk bent van Tozo-regelingen voel je je niet prettig dat je op bijstandsniveau aan het keutelen bent'

immers goed gecheckt. Maar er was gelekt dat dat toch zou gebeuren. Dat zou ik schrijnend vinden, maar gelukkig ging dat (voorlopig) niet door.

Ik blijf positief, iedereen heeft dezelfde sores. Aan de Belafonte-show hebben we weken gespendeerd om die te maken, dat is geen weggegooid tijd. Als we het alsnog gaan doen, zit het er na één keer repeteren weer in. De voorstelling is gefilmd, het staat mooi op beeld.'

Had 'corona' ook voordelen?

'Met vrienden en familie hebben we een kinderboek met een cd gemaakt, Bon Dia, met kinderliedjes van Curaçao, Aruba en Bonaire. Hartstikke leuk. Dat plan bestond al, maar was vanwege drukte blijven liggen. Dankzij de lockdown konden we daaraan werken. Ik heb ook de tijd genomen om wat gezonder te gaan leven, dat schiet er als artiest een beetje bij in. Dus ik heb ook baat gehad bij die corona.'

Suzan Veneman

Trompettiste Suzan Veneman moest behoorlijk wennen aan het coronatijdsperk. 'In het begin ga je je afvragen: waarom doe ik dit eigenlijk, als je je werk niet kan doen? Ik heb collega's gezien die andere dingen gingen doen. Als je afhankelijk bent van Tozo-regelingen voel je je niet prettig dat je op bijstandsniveau aan het keutelen bent. Zelf ben ik vorig jaar in de zomer aan

mijn cd gaan werken, dat heeft mij er doorheen gesleept.

Met die nieuwste maatregelen en de vaccinaties sta ik er nu wat rustiger in. Ik kan veel plannen uitvoeren, zoals het schrijven van nieuwe muziek. Het is bovendien even ontzettend druk geweest met optredens. Vooral in oktober. Veel theaterconcerten konden doorgaan.'

Op het jazzfestival in Amersfoort presenteerde je met je sextet je nieuwe cd Migrations of the Mind, die je hoopte in oktober te releasen.

'Dat plan heb ik moeten vooruitschui-ven, maar dat lag vooral aan de drukte. Degene die het album mixt had het ook druk met optredens. In dit soort tijden heb je het gevoel dat je alles moet aannemen wat langskomt.

Intussen heb ik veel andere dingen gedaan, onder meer met het Noord-pool Orkest. Voor een trompetfestival in New York heb ik een nieuw stuk geschreven en uitgevoerd via streaming, met drie extra trompettisten. Een andere bezetting dan mijn sextet waarmee ik de cd heb opgenomen. Die cd is zo'n persoonlijk project. De nummers zijn een verwerking van mijn emoties, nadat ik de diagnose MS had gekregen. Dat gaat echt heel erg over mij, ik wilde daar even van wegblijven. Ik was ook met een jazzorkest weg in het buitenland. Al die projecten vergen voorbereiding, dat slokt tijd op. Zoals het nu lijkt (half november, red.) zijn de dingen die al stonden blijven staan.'

Lukt dat allemaal fysiek, vanwege je MS?

'Het gaat wel. Soms heb ik het gevoel dat ik aan mijn reserves kom, dan moet ik wel oppassen. Ik probeer het zo te plannen dat ik na een drukke maand wat rust neem. Het is lastig om die balans te houden in het onregelmatige muzikantenleven.'

Hoe zie je de directe toekomst in?

'Ik vind het toch wel zwaar. De onzekerheid drukt heel erg op de kunsten-sector. Angst heerst: niet ziek worden, afstand houden. Dat zorgt voor neerslachtigheid bij veel artiesten.

Vervelend dat er weer extra maatregelen zijn, je wil er gewoon vanaf. Ik snap dat ze nodig zijn, maar iedereen doet hard zijn best om ervoor te zorgen dat we als culturele sector niet de haard zijn. Dan vind ik het niet helemaal eerlijk.

Voor de albumpromotie ben ik optredens aan het regelen in het voorseizoen van 2022. Dat is nu heel moeilijk. Alles wordt doorgeschoven, veel zit al vol. Dat vind ik wel pittig.'

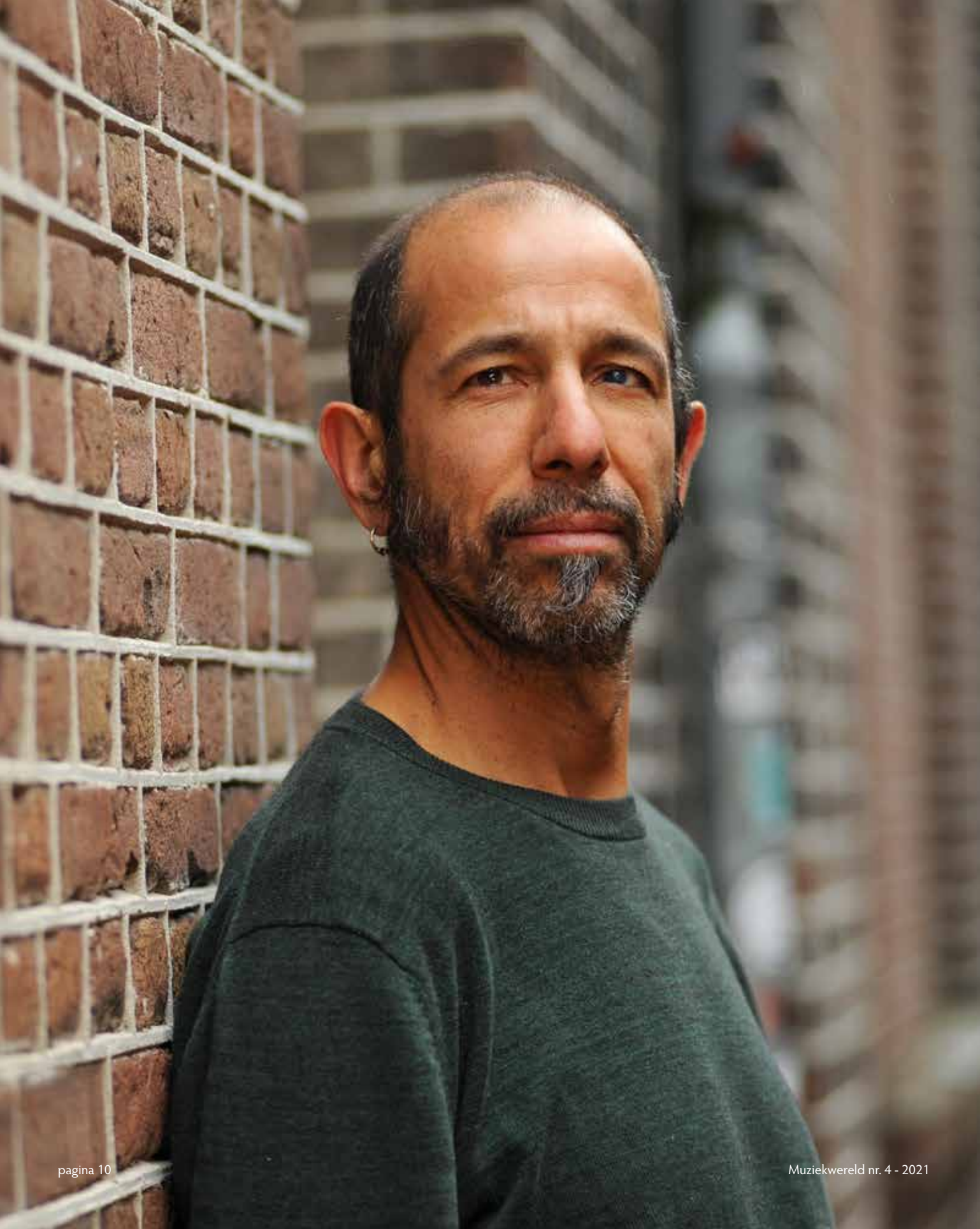
Francis de Souza

In de festivalwereld heerst eveneens verwarring. 'Veel meer organisatorisch gedoe, veel meer onzekerheden', zegt Francis de Souza van het *Peel Slowly And See-festival*, een samenwerking van vijf kleine Leidse podia. Bezoekers verrassen met goede muziek uit verschillende genres, is het idee: van funk, jazz en elektronica tot tegen-

CV Suzan Veneman, geboren 23 maart 1990, Assen Trompettist, componist/arrangeur, bandleider;

2008-2012 Jazz Trumpet, Prins Claus Conservatorium Groningen, Bachelor of Arts (BA) in Music Performance

2012-2014 Jazz Trumpet, Rutgers University (New Jersey, VS), Master of Arts (MA) in Music Performance

'Je moet steeds programmatisch, productioneel en publicitair aanpassingen doen. Wat kan wel, wat kan niet'

draadse gitaarbands, world music en klassiek. 'Mensen vinden het leuk om iets te ontdekken.'

De editie 2021 werd van 6 maart doorgeschoven naar 25 september. Wat had dat voor consequenties?

'In eerste instantie richt je je op die oorspronkelijke datum, je boekt acts die op dat moment actueel zijn. Roosbeef had vorig jaar een nieuw album, daarom hadden wij haar geboekt. Tijdens ons festival was die plaat lang zo actueel niet meer.

De voorbereiding begon al vanaf maart 2020. Net toen we de puntjes op de i wilden zetten, kwam in de herfst een nieuwe lockdown. Toen in december 2020 alles op slot ging, hebben we het festival naar september 2021 doorgeschoven. De overheid had toen qua versoepelingen geen tijdspad uitgezet. Zonder licht aan de horizon was het moeilijk werken.

In juni, tot de tijd van Dansen met Janssen, zag het er weer goed uit. Toen we de kaartverkoop begin juli wilden gaan boosten, kwam er weer een lockdown. De piek in de verkoop daalde meteen.

Je hebt ideeën over de publiciteitsvoering. Met het reserveren van die grote mupi's moet je driekwart jaar van tevoren beginnen. De buitenlandse acts moesten we een voor een schrappen. We moesten ons beperken tot acts uit Nederland en België.

In augustus 2021 waren alleen zitvoorstellingen mogelijk. *Peel Slowly*

is juist een sta- en rondloop-festival. In de tweede week van augustus hebben we de knoop doorgehakt, op grond van aangekondigde versoepelingen per 1 september. We waren al zo lang bezig. Toen bleek ineens dat de versoepelingen pas op 20 september zouden ingaan. Concerten met 75 procent toegang, tot middernacht.

Pas op de persconferentie van 14 september werd verteld dat de versoepelingen zouden ingaan op 25 september, precies onze datum. We hadden dus tien dagen om mensen binnen te krijgen.'

Daar zou je behoorlijk nerveus van kunnen worden...

'Je moet steeds programmatisch, productioneel en publicitair aanpassingen doen. Wat kan wel, wat kan niet. Alle schema's die je hebt, banners ophangen, vergunningen aanvragen, dat kost allemaal geld. Voor 6 maart waren al posters gedrukt. Voor september hebben we een nieuw ontwerp laten maken. Allemaal extra kosten. Aan de andere kant is iedereen welwillend en rekt zo'n ontwerper ook weer minder.

Via social media, direct mail, what's-appgroepen en persberichten lukte het om genoeg mensen binnen te harken. Iedereen was superblij die dag. Het publiek kon rondlopen en de muzikanten konden spelen voor dansend publiek. Sommige artiesten huilden zelfs van blijdschap.

Als de versoepelingen op maandag 27 september waren ingegaan, was het helemaal niet doorgegaan. Dat geluk hadden we.

Het speuren naar potentiële festivalacts ging ook in aangepaste vorm. Als je naar gestreamde showcases zit te kijken, krijg je wel een idee, maar je voelt niet hoe het live is.'

De volgende editie is alweer in maart, gaat dat lukken?

'Ik was vóór 25 september al bezig met subsidieaanvragen voor 19 maart 2022. Je wilt nieuwe dingen doen, zonder te weten wat mogelijk is. Welke acts nodig je uit? Kún je uitnodigen? De financiële situatie was nog onbekend, voor hetzelfde geld ga je met de 25 september-editie financieel nat. Het is heel lastig schakelen.

We gaan er vanuit dat op 19 maart alles weer mogelijk is, dus ook buitenlandse acts. Je hebt waarschijnlijk nog wel te maken met coronachecks, vaccinatiebewijzen, eventueel inreisverklaringen. Elke week veranderen de regels. Het geld van gekochte vliegtickets kan je zo weer kwijt zijn.

Gelukkig zijn de fondsen in deze tijden wat makkelijker, als er iets moet worden doorgeschoven, maar het kost wel allemaal extra tijd en moeite. En geld. Het kleine beetje dat we eraan verdienen staat normaliter al niet in verhouding met de hoeveelheid werk en tijd die je eraan besteedt. Laat staan als je er extra aan moet werken.'

Francis de Souza, geboren 3 december 1966, Rotterdam

Muziekprofessional met als expertise wereldmuziek
1992 afgestudeerd bioloog, Universiteit Leiden

HAALT
MEER
UIT
MUZIEK

Sena Sessions Online

◉ **LIVE** IEDERE EERSTE DINSDAG VAN DE MAAND

Hoe moet je repertoire aanmelden? Wat is ongeclaimd repertoire? Welke fondsen zijn beschikbaar voor muzikanten? Elke eerste dinsdag van de maand organiseren wij een webinar waarin we antwoord geven op dit soort vragen. Het webinar is live te volgen én terug te kijken op Facebook en YouTube, waar we te vinden zijn onder de naam senarechten.

Sena

column

Maurits Fondse

De zekerheid van onzekerheid

De mens is een onzeker wezen. Hunkerend naar zekerheid. Want in zekerheid denkt men het ware leven te vinden.

Ik koos na vele omwegen een bestaan als musicus. Of de musicus koos mij, zeer waarschijnlijk. Dat ik musicus ben, is de grootste zekerheid die ik heb. Ik voel me, ik ben, ik adem, ik denk als, ik leef als musicus. Op het podium is er geen vezel in mijn lijf die denkt dat ik daar weg zou moeten. Dat ik ergens anders zou moeten zijn. Er is geen enkele twijfel over dit diepe zijn.

Maar ik was ooit ergens anders. In de zoektocht naar mezelf, volgde ik eerst mijn onwetend ego (economie-studie), daarna mijn onrustig hoofd (filosofie-studie) om uiteindelijk te landen op de goede plek, het heldere hart (muziek). Het ego zocht iets waar hij in wezen nul talent voor had (economie), het hoofd bracht mij in twijfel hierover door zelfanalyse (filosofie) en vond het antwoord bij Nietzsche: wordt wie je bent. Nu een cliché, maar voor mij de tip van mijn leven. Ik koos datgene wat allang in mij lag besloten (muziek), achteraf wonderlijk dat ik daar zo'n lange reis voor moest maken (9 jaar).

Uiteindelijk moet je gaan doen wat je het makkelijkst af gaat: daarna wordt het nog moeilijk zat.

Want hoe zeker ik ben over mijn levensweg, een leven in de muziek is omgeven door onzekerheid. Of ik over een jaar nog musicus ben, weet ik niet. Of ik inkomen heb over half jaar, niemand die me dat kan beloven. Maar ik vertrouw op het verleden. En dat verleden, dat nu zo'n 25 jaar beslaat als uitvoerend musicus, kende weliswaar vele hoogte- en dieptepunten, vette en arme jaren, maar ik ben er doorheen gekomen en al die tijd leefde ik, links- of rechtsom, van de muziek. Met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid sta ik over een jaar nog steeds op de planken en heb ik over een half jaar nog steeds een inkomen.

Dankzij Nietzsche schreef ik ooit het lied *Worden wie je bent*:

*Te lang heb ik geluisterd naar de Groten en de Wijzen,
teveel heb ik gelezen over de zin van Hun bestaan.
Te vaak heb ik gezeten met het antwoord op Hun vragen
en ben ik één ding slechts vergeten, te worden wie Ik ben.*

Zijn wie je bent is de grootste zekerheid en doet alle angst voor het onzekere vervagen.

Ik wens alle lezers, zeker in deze tijden van onrust en onzekerheden, een prachtig en muzikaal 2022!

Maurits Fondse is pianist, zanger en songwriter

Producer raken Dra Smit geeft voorlichting over muziekproducties. Dus over zaken als opnametechniek, rechten, contractvormen, exploitatie etc. Leden van de Ntb/vakgroep Muziek en de VCTN kunnen hem op maandag en dinsdag benaderen met al hun vragen op dit gebied. Veel van de gestelde vragen komen steeds weer terug. Een aantal hiervan beantwoordt hij in deze rubriek.

Eerste Hulp Bij Opnamen

Een klant vraagt om een Dolby Atmos-mix. Wat is dat precies?

Dolby Atmos is een zogenaamd spatial soundformaat net als Surround, Sony 360 en Ambisonics. Deze formaten zorgen voor een veel ruimtelijker indruk dan een stereomix. Die sound wordt vaak aangeduid met de Engelse termen 'spatial' en 'immersive'. Dolby Atmos werd het afgelopen decennium vooral in bioscopen de standaard. Maar ook voor consumenten dringt het steeds meer door, met name in surround thuis theateropstellingen voor realistisch 3D-videogeluid. Heb je een surroundsysteem dat Atmos ondersteunt dan wordt automatisch het juiste surroundformaat gekozen. Het afgelopen half jaar hebben streamingplatformen als Apple Music, Tidal en Amazone 'spatial audio' via o.a. Dolby Atmos geïntroduceerd. Apple Music en Amazone brengen hun abonnees daar geen extra kosten voor in rekening. Tidal doet dat wel. Mixen in Dolby Atmos-formaat kun je met de meeste DAW's doen als je de benodigde plugins van Dolby koopt. Apple zet zwaar in op Dolby Atmos voor 'music only'. Want in oktober hebben ze Logic Pro, hun eigen DAW, geüpdatet naar versie 10.7. In deze update is een licht gestripte versie van Dolby Atmos standaard en gratis geïntegreerd. Een aantal vaste Logic Plugins zijn ook geüpgraded naar hogere surroundformaten zodat je gelijk aan de slag kan. Temeer omdat je niet per se over een surround-monitoringsysteem met veel speakers hoeft te beschikken. Het gaat namelijk ook met een koptelefoon via het binaural formaat. Maar pas op: spatial audio-mixen vergt namelijk een totaal andere benadering dan het mixen in stereo. Een aantal digitale distributeurs waaronder Distrokid, CdBaby en AvidPlay bieden de mogelijkheid om Dolby Atmos-files te distribueren. Let goed op de voorwaarden van de distributeur die je gebruikt, want die kunnen nogal verschillen. Houd er ook rekening

mee dat een Dolby Atmos-file van één track zo een halve tot meer dan een hele gigabyte groot is. Ik heb op Apple Music diverse Dolby Atmos-producties met koptelefoon beluisterd. Wat opvalt is het verschil in kwaliteit. Oudere rock- en popproducties die opnieuw voor Atmos zijn gemixt, klinken vaak helemaal niet zo goed. De coherentie van de mix ontbreekt, de leadzang valt bijvoorbeeld weg in het arrangement, distortion-gitaren klinken opeens als naaimachines en niet als metal. Het klinkt ook meer dan eens als een storende galmbak. Er zijn wel uitzonderingen. De diverse Beatles-albums klinken bijvoorbeeld goed. Spatial voegt daar echt iets toe aan het luistergenot. Hetzelfde geldt voor 3-D: Der Katalog, een live album van Kraftwerk. Maar het zijn vooral oudere jazz- en klassieke opnamen die opvallend ruimtelijk en natuurlijk klinken. A Love Divine van John Coltrane en Kind of Blue van Miles Davis zijn daarvan goede voorbeelden. Als je de spatial versies op Apple Music van die albums A/B vergelijkt met de stereoversies op bijvoorbeeld Spotify, dan wordt de meerwaarde van een goede spatial audio(re)mix zeer duidelijk hoorbaar. Om de luisterervaring met koptelefoon nog levensechter te maken, heeft Apple ook headtracking mogelijk gemaakt. Als je met je hoofd beweegt, verandert de muziek van richting. Net als wanneer je je hoofd beweegt tussen twee stereo- of meerdere surroundspeakers. Dit gaat echter niet met gewone koptelefoons. Je dient te beschikken over een AirPods Pro of AirPods Max plus een iPhone of iPad met iOS 15. Headtracking is al gangbaar in games, VR en video's, maar was dat nog niet voor muziek. Of het door gaat breken om louter naar muziek te luisteren valt nog te bezien. Het is in ieder geval een interessante ontwikkeling.

Private Kitchen

Het door het Muziek Instituut voor MultiMedia geïnitieerde online magazine, Private Kitchen, voor en over de Nederlandse mediacomponist, kende afgelopen jaar een succesvol pilotseizoen. Binnenkort start het 2e seizoen. Van een magazineformat zal worden overgegaan naar losse publicaties op een platform: in korte interviews met mediacomponisten wordt steeds de focus gelegd op specifieke onderwerpen binnen mediamuziek. Daarnaast komen er tal van andere zaken aan de orde die interessant zijn voor mediacomponisten, zoals ontwikkelingen op het gebied van sample libraries, recensies van vakliteratuur, componeren voor AR en VR, verslagen van vakcongressen, samenwerkingen met sound designers, muziek in Dolby Atmos-mixages, en een nieuwe serie Anatomy of a Cue, waarin met de betrokken componist dieper zal worden ingegaan op het ontstaan

van een specifieke music cue. Een nieuwe aanvulling in Private Kitchen is daarbij het openstellen voor 'inhoud' vanuit componisten zelf. Componisten kunnen in het nieuwe seizoen bijvoorbeeld publiciteit genereren voor hun nieuwste muzikale productie in de vorm van een nieuwsbericht, een 'making of', eventueel met links naar YouTube, Soundcloud of Spotify. Maar ook andere vormen van content zijn welkom, zoals een verslag (video, tekst, audio/podcast) van een muziekbeurs of een kort interview met een regisseur. Meer informatie via privatekitchen@mimm.nl.

VCTN-congres op 24 november
Op 24 november vond het door corona uitgestelde VCTN-congres 2021 plaats in De Observant in Amersfoort. Het congres was ook digitaal te volgen. De leden keurden de jaarrekening 2020 goed (de jaar-

rekening is voor leden te downloaden op de website). Will Maas werd (her)benoemd als voorzitter en Ellister van de Molen als secretaris/penningmeester. Alexander Beets, Patrick Onderweegs en Daan van der Bruggen werden herbenoemd als gewone bestuursleden.

JouwMuziekRecht met korting voor VCTN-leden
JouwMuziekRecht regelt voor diverse rechthebbenden uit de dance- en elektronische muziekscene hun copyright-vraagstukken. Het bedrijf geeft advies op maat, zorgt voor het aanmelden en controleren van werken en soundfiles bij

Buma/Stemra, Sena én DJ Monitor, controleert betalingen, houdt live optredens bij en adviseert over het gebruik van jouw werken door derden. JouwMuziekRecht controleert ook actief of er nog ergens geld blijft liggen. Uiteraard is de service ook inzetbaar voor muziek in andere genres.

Leden van de VCTN krijgen 10% korting op de diensten die JouwMuziekRecht aanbiedt. Laat tijdens de vrijblijvende kennismaking weten dat je lid bent en profiteer van dit exclusieve voordeel!
www.jouwmuziekrecht.nl / info@jouwmuziekrecht.nl

Mail ons uw Buma/Stemra-nummer!

Mail ons uw Buma/Stemra-nummer! Leden van Kunstenbond en Ntb/vakgroep Muziek die (tevens) actief zijn als muzikant zijn aangesloten bij de VCTN. Voor 'erkenning' van de VCTN vraagt Buma/Stemra ons (jaarlijks) een ledenlijst met Buma/Stemra-nummers van de leden aan te leveren aan een onafhankelijke instantie, die deze gegevens vertrouwelijk zal behandelen. Wij vragen onze leden, voor zover zij dat nog niet gedaan hebben, ons daartoe hun 7-cijferige (!) Buma/Stemra-relatienummer te mailen en onze inzet voor een sterkere positie voor auteurs en een beter Buma/Stemra te steunen.

- ingezonden mededeling -

- ingezonden mededeling -

ZORG VOOR JE LIJF
ALS VOOR JE INSTRUMENT

MUZIEKENZORG.NL

Heeft U speelproblemen, vermoeidheidsklachten of pijn?

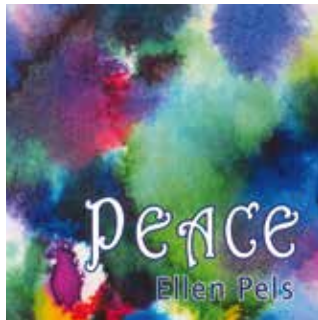
Dispokinesis = het vrij kunnen beschikken over houding en beweging. Ontwikkeld door een musicus voor musici.

Meer informatie:
Dianne Bolte, Dispokinesispraktijk:
tel. 026 445 34 84
Zie ook: www.dispokinesis.nl

Vers geperst

Maud Wilms Gewoon omdat het kan Eigen beheer
De Limburgse Maud Willems schrijft Nederlandstalige popmuziek. Haar teksten zijn eerlijk en recht uit het hart. Gewoon omdat het kan is een EP met 5 liedjes. De productie werd mede mogelijk gemaakt door een bijdrage uit het Investeringsfonds Muziek van het ministerie van OCW. De vijf nummers zijn geproduceerd door producer Niels Koster. Verder wordt Maud muzikaal bijgestaan door Sjoerd Rutten op drums en Baer Traa op toetsen, gitaren en bas. Maud bewijst een goede songwriter te zijn met gevoel voor diversiteit in de nummers die ze schrijft. In het eerste nummer *Een ster* is haar zang naar mijn smaak iets te voorzichtig. Bij *En het gaat weer door* weet ze zich te herpakken en toont ze zich krachtiger. Het nummer doet me denken aan *Blauw* van The Scene. (P.O.)
www.maudwilms.nl

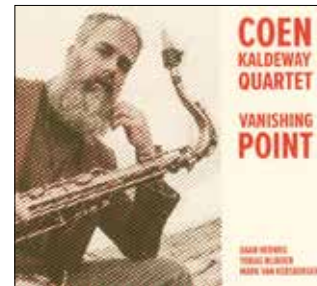
Ellen Pels From A to B Eigen beheer
De afgelopen twee jaar heeft Ellen Pels in verschillende studio's 14 nummers opgenomen. De cd heet *Van A* (a capella zoals het eerste nummer *Hello* spotzuiver en met gevoel voor harmonie en timing ingezongen samen met Inez Meijer, Mousmé Borcaar en Florens Eykemans) tot *B* (Big-band). Met het Stageband Jazz Orchestra heeft Pels de laatste drie nummers *Eye of the storm*, *The dark side of me* en *Spring* in de Wissellord Studio's in Hilversum indrukwekkend en heftig swingend opgenomen. De speelvreugde spat ervan af, de solo's (trompettist Libbe Oosterman!) zijn voortreffelijk. Pels teksten zijn vaak persoonlijk en moedig en de muziek en de arrangementen die ze samen met Tony Hoiting schreef (een gave voor de 4 strijkers van het Red Limo Kwartet) zijn zeer afwisselend. (M.K.)
www.ellenpels.com

Nicci Nova Zilver gelijnd NCW Records
Voor Nicole van Hoof alias Nicci Nova moet een droom zijn uitgekomen: net nog op de rockacademie in Tilburg en nu al heeft ze haar eerste cd opgenomen. Op haar website staan terecht ook haar teksten. Die zijn niet alleen persoonlijk maar ook fantasievol en soms zelf poëtisch. Ze vertelt over verloren geliefden en over haar angsten. Sommige regels zouden uit een roman of literair dagboek geplukt kunnen zijn. Pianist Thomas Vergouwen begeleidt haar zachtjes op *Dan Zit Je Zo Naast Me*. Hij schreef ook de strijkersarrangementen voor *Liefde Komt Pas Later* en *In het water*. Hier en op *Vier mij* (wat een verhaal) kun je genieten van de band en ronkende gitaarsolo's (Kees Duyts & Joris Kuijs). *Quand On N'a Que L'Amour*, het bekende chanson waarmee Jacques Brel in 1956 beroemd werd, staat er ook op in de ontroerende vertaling die Toon Hermans er 21 jaren geleden van maakte: *Als De Liefde Niet Bestond*. Nova geeft er haar eigen betekenis aan en ik krijg kippenvel van haar intens droevig stemgeluid. (M.K.)
www.niccinova.com

Sommerhus Rubix Eigen Beheer
Het Rotterdamse duo Sommerhus is verre van alledaags en ademt veel eigenheid. Deze eigenheid combineren ze met een grote honger naar ontwikkeling en vernieuwing. Ze vertolken (ook op het podium) op een heel prettige manier de muziek van de Everly Brothers en hun eigenheid en artistieke ontwikkeling heeft (na meerdere eigen albums) geleid tot het karakteristieke mini-album Rubix. En daar waar je zou kunnen denken dat qua muzikale ontwikkeling alles zo ongeveer wel geprobeerd is, weten zij (vaak zelfs in kleine bezettingen) toch een heel kenmerkend geluid en karakter neer te zetten, dat gepaard gaat met een prettige soepele ritmische strakheid en gelijkheid. Binnen het gevoel van de grotere context van singer-songwriter, belandt de luisteraar telkens in een nieuw muzikaal landschap, mede door de verschillende ritme's en instrumentaties. Trage, bijna ijle passage's brengen soms licht meditatieve gevoelens teweeg om vervolgens te worden opgevolgd door een licht aanvoelende gitaartokkel, wat een prettig gevoel van verlichting oplevert. En de stemmen liggen daar met (vaak abstracte) poëtische teksten mooi ingekleurd, zacht bovenop. (R.H.)
www.sommerhus.com

Coen Kaldeway Vanishing Point Flying High Records FHR031
The young man knows the rules, but the old man knows the exceptions (O. W. Holmes). Coen Kaldeway debuteert met veel oog voor uitzonderlijke details op een album met 11 bijzondere jazzcomposities. Het zijn allemaal eigen composities met titels die naar films verwijzen en de fantasie blijven triggeren. Mikt Kaldeway met *36201 feet* naar de Marianentrog? De ballads *Autumn Beauty*, *Sibel's Dance* maar vooral de titelsong, zijn stuk voor stuk pareltjes die je ontvoeren naar warme eilanden of rokerige Casablanca-taferelen. Bassist Tobias Nijboer soleert net zo lyrisch als Kaldeway met zijn emotionele maar toch rustgevende vibrato richting een de hectiek ontstijgende verstilling. Naar *The old man knows* bleef ik maar luisteren: het begint met een hoge g op de piano (fantasievol: Daan Herweg) dat eindeloos herhaald de basis vormt voor een filosofisch verhaal van Kaldeway op zijn bloody mooie tenor. Hij wordt oorstreelend zachtjes begeleid door Nijboer en duizendpoot Mark van Kersbergen (drums) totdat de muziek in de ochtendmist verdwijnt. Wat me zo raakt? (M.K.)
<http://www.coenkaldeway.com>

Cloudfish But is it art? TryTone TT559-085
Violist Jasper le Clercq en Hartog Eysman, stem, vormen sinds twee jaar Cloudfish en hebben onlangs hun debuutalbum gepresenteerd. Wonderlijk klankvolle eigen composities staan erop (*Forgive, Ever aspiring*) en experimentele soundbites (*Kraak, Contact*). Pakkende vioolstukken (*Berlin, Liar*) en verontrustende mini-opera's die leven van de hypnotiserende stem van Eysman en energie krijgen van de opzweepende grooves van Le Clercq (*A light inside, Patience is a liar*). 1 plus 1 is hier meer dan 3! De luisteraar wordt getraakteerd op een spannende reis langs gefragmenteerde wereldmuziek, spoken word, indi-jazz, experimentele pop en de goede smaak c.q. artistieke levenservaring van twee rasmuzikanten. Het plezier van het muziek maken spuit er vanaf in de uitpuilende tekstorgies (*Na Quweh, But is it art?*). Tegelijkertijd ademt hun muziek een serene levensvreugde. Le Clercq en Eysman hebben hun sporen al lang verdiend maar blijven creatief op zoek naar de vervulling van hun ultieme muziekdroom. Footprints raakt mij enorm met zijn overweldigende eenvoud van een opperdroevige vioolmelodie naast de indringende, liefdevol gezongen tekst over een Joods meisje in afwachting van haar deportatie. (M.K.)
<https://cloudfishmusic.com>

Gehoord en gezien op YouTube

Humble Heroes
Zonder de inbreng van sessiemusici zou veel muziek waar we naar luisteren niet tot stand zijn gekomen of minder goed klinken. In Humble Heroes zijn sessiemusici voor even hoofdartiest. Zij vertellen over hun vak en spelen live een aantal muziekstukken naar eigen keuze. Humble Heroes is een initiatief van de stichting Dutch Performers House en wordt geproduceerd door Corine Haitjema. De interviews met de sessiemusici worden afgenomen door de musici Bart Wirtz en Rolf Delfos.
<https://www.youtube.com/c/humbleheroes>
Zoeken op: Humble Heroes

Humble Heroes – John Engels
De meest recente aflevering van de Humble Heroes-serie bestaat uit een interview met drummer John Engels. Het interview duurt 22 minuten en bevat bijzondere uitvoeringen, zoals *You and the night and the music* en *Here's to life*. Verplichte kost voor elke jazzliefhebber. (E.A.G.)
Zoeken op: Humble Heroes, John Engels

Wij wensen iedereen fijne feestdagen toe!

Artiëstenverloningen
Daar zit muziek in!

www.artiëstenverloningen.nl · 0345-524404 · info@artiëstenverloningen.nl

DE FAVORIETE COMPOSITIE VAN...

SUZAN VENEMAN, TROMPETTIST, COMONIST, BANDLEIDER

Vince Mendoza foto: JazzTimes

'Een moeilijke keuze, er zijn zoveel composities die ik goed vind. *Hero With A Thousand Faces*, van Vince Mendoza, is er daar een van. Dat staat op het album *Motion Poet* van jazzdrummer Peter Erskine, uit 1988. Een bigband-achtig nummer, in redelijk doorgecomponeerde sfeer. Het is de enige versie die ik ken. Zeseneenhalve minuut waarin compositie en uitvoering perfect samenvallen.

Ik heb het nummer vorig jaar ontdekt via mijn vriend. Hij is saxofonist en fan van Michael Brecker, die op deze track een feature krijgt. Bij de eerste keer luisteren was ik meteen verkocht. Ik werd volledig gegrepen door de harmonieën, de opbouw, de sound, de manier waarop het gespeeld wordt. Het hele stuk is één groot motief dat Mendoza heeft doorgetrokken tot aan het einde. In plaats van een traditionele bigband is er gekozen voor een bezetting met drie hoorns, twee trompetten, altsax, tenorsax, fluit, tuba en bastrombone. De ontbrekende piano wordt door de blazers prachtig ingevuld.

De 'stemmen' van de blaasinstrumenten zijn

dicht tegen elkaar gelegd, waardoor je dissonante klanken krijgt. De harmonieën krijgen in combinatie met deze close harmony een extra verrassende wending. Prachtig hoe Mendoza dat heeft gedaan.

De saxsolo van Michael Brecker is zijn tweede take. Naar verluidt ging de eerste take niet zo lekker, door de lastige harmonische verschuivingen in het nummer. Ik denk dat hij dat in z'n tweede take goed heeft weten te maken, ook door flink uit te pakken met snelle passages en zijn open sound. Het orkest vult de solo mooi aan, met contramelodieën en prachtige close harmony. Los van de details vind ik het geheel een fijne sfeer hebben. De klank van de hoorns vind ik geweldig, daar zit iets mysterieus in. Het thema heeft een open, statige sfeer, met tegelijkertijd een duidelijke groove. Dat zal komen door de in de mix sterk aanwezige contrabas in combinatie met het spel van Erskine.

John Abercrombie zorgt met zijn gitaarsolo, gecombineerd met een synthesizer, voor

een dissonant tussenstuk. Een mooi contrast met de rest van het nummer.

Naar dit soort platen luister ik graag, omdat ik zelf als componist geïnspireerd raak door bepaalde instrumentatie. Ik vind het tof om te ontdekken hoe iemand dat doet. Vince kan dat als geen ander. Ik ben zelf begonnen in de 'hafabra-wereld', dus de klank van blazers en samenspel spreekt mij sowieso erg aan. Daar komt bij dat dit nummer ook nog eens heel mooi is opgenomen. De energie die erin zit en de balans in instrumentatie, in een mix die heel goed gedaan is.

Ik houd zelf van schrijven en arrangeren voor grotere bezettingen, bigbands. Van al die verschillende klankkleuren van al die instrumenten. Dat doet iets vanbinnen. Ik ga wat ik hoor niet kopiëren, maar bestudeer het en sla het op.

Ik draai het nummer nog regelmatig. Dat gaat in fases. Ik maak speellijsten van nummers die ik tof vind, in bepaalde stijlen. Het hangt van mijn stemming af welke ik afspeel. Regelmatig komt *Hero With A Thousand Faces* dan weer terug.'

Daar gaan we weer

De Kunstenbond pleit voor een corona-compensatieregeling. Het kabinet voor een schilderij. Doe het allebei.

Peter van den Bunder

Daar gaan we wéér, opnieuw in lockdown. Dat was het overheersende moedeloze gevoel bij de aankondiging van de nieuwe coronamaatregelen. Veel zzp'ers en flexwerkers die in december eindelijk weer een enigszins gevulde agenda hadden, zijn opnieuw een groot deel van hun werk én inkomen kwijt. Het voelt als een déjà vu, maar dan zwaarder. Helemaal als een verrassing kwam deze lockdown niet, alleen het kabinet wilde het zelf nog niet zien. Bang voor de politieke beeldvorming dat het beleid toch niet zo succesvol is als ze zelf willen geloven. Hoorde ik daar iemand mondkapjes zeggen?

Niet stiekem gedanst met Janssen, maar aangemoedigd door de minister van Volksgezondheid gingen we hobbelen de zomer door. Vaccins waren de uitweg uit de crisis

en het coronatoegangsbewijs de sleutel voor heropening. Zelfoverschatting ten top.

Weinig zekerheid

Omdat het verloop van de pandemie onzeker is, zouden juist de steunpakketten zekerheid moeten bieden. Hollandse zuinigheid maakte dat het kabinet juist wel voortvarend te werk ging om steun af te bouwen. Penny wise, pound foolish. Inmiddels worden schoorvoetend en al jojoënd met het instellen van nieuwe beperkende maatregelen ook de steunpakketten weer opgetuigd, gericht op bedrijven en werknemers, maar niet op zzp'ers en flexwerkers.

En dat terwijl er inmiddels toch ook wel stapels rapporten en cijfers zijn met de steevaste conclusie dat zij de economische klappen van

corona opvangen. Het zijn de werkenden in de publieksgerichte sectoren, zoals de creatieve en culturele sector, die al twintig maanden lang de grootste klappen opvangen. Bij de generieke regelingen sluiten de voorwaarden de meeste zzp'ers en flexwerkers uit. En specifieke steun aan instellingen druppelt niet goed door in de keten.

Binnen het ongesubsidieerde marktgerichte deel van de sector is de nood het hoogst. Dit deel dreigt het meest over het hoofd te worden gezien en is onvoldoende in beeld bij OCW en niet voldoende bij EZK. Knelpunt in het gesubsidieerde circuit is dat steun en subsidie onvoldoende bij zzp'ers terechtkomen.

Compensatie

De Kunstenbond wil dat werkenden in de

creatieve en culturele sector niet slechter af zijn dan in andere getroffen sectoren, dat zzp'ers en flexwerkers niet slechter af zijn dan (vaste) werknemers, en dat hulp terechtkomt bij degenen die financieel en mentaal het zwaarst lijden onder deze crisis. Daarom pleit de Kunstenbond met de 45 vakorganisaties verenigd in de Creatieve Coalitie, en met de corona taskforce culturele en creatieve sector, er voor om juist nu deze zzp'ers en flexwerkers linksom of rechtsom te compenseren voor de periode dat nieuwe beperkende overheidsmaatregelen van kracht zijn en hen daarmee steun, inkomen en perspectief te bieden.

Wij pleiten voor een nieuwe oplossing: een corona-opdracht compensatieregeling. Het doel is continuïteit, behoud van mensen en bedrijven voor de culturele en creatieve sector, gelijke behandeling van werkenden ongeacht de contractvorm, compensatie van maatregelen die buiten de sfeer van het ondernemingsrisico liggen en direct verband houden met overheidsingrijpen. De regeling heeft het karakter van een restrisico-regeling (vangnet) voor werkenden om te voorkomen dat je terugvalt op de bijstand en je noodgedwongen je beroep moet opgeven. Veel mensen twijfelen of ze in de sector werkzaam

blijven: uitstroom is al bezig en dreigt te versnellen, met voorspelbare toename van problemen met personeelstekorten.

Vangnet

De corona-opdracht compensatieregeling is een vangnet voor zzp'ers en flexwerkers die verlies lijden door annuleringen van boekingen en opdrachten waarbij de schade niet via organisaties of andere regelingen worden gecompenseerd. De vangnetregeling geldt voor zzp'ers en flexwerkers die kunnen aantonen dat opdrachten zijn weggevallen en die aantoonbaar op geen enkele andere manier aanspraak kunnen maken op compensatie of doorbetaling van hun werk- of opdrachtgever om de gevolgen van annuleringen op te vangen.

De vangnetregeling regelt volgens een logische rangorde tegemoetkoming in die gevallen waarin niet wordt doorbetaald en er geen beroep op andere coronasteun kan worden gedaan. Kenmerkend verschil met andere regelingen is dat alleen een individueel werkende een aanvraag kan indienen. In het debat over de steunpakketten verzocht de oppositie onder aanvoering van Groen-Links de regering een vangnetregeling voor de zzp'ers en flexwerkers in de culturele

sector uit te werken, die kunnen aantonen dat opdrachten zijn weggevallen en die aantoonbaar op geen enkele andere manier aanspraak kunnen maken op compensatie of doorbetaling van hun werk- of opdrachtgever. Een logisch en redelijk voorstel, maar daar is op zich geen politieke meerderheid voor, en het kabinet ontraadt dit.

Koop ook het schilderij

Nu wil het toeval dat de regering wel een schilderij van Rembrandt wil kopen. Een unieke kans. Zowel om het schilderij te kopen, als voor de oppositie om een politieke deal te maken. Want het parlement moet besluiten over de aankoop en de huidige regeringspartijen willen door met een nieuw kabinet, maar ze hebben geen meerderheid in de Eerste Kamer. De oplossing is wat ons betreft simpel: doe het allebei. Koop het schilderij, en maak geld vrij voor de corona-compensatieregeling. De oproep aan het kabinet: neem niet alleen erfgoed, en de oppositie, maar vooral ook de hedendaagse kunsten serieus. Op het moment van schrijven, 10 december, is de uitkomst van dit politieke proces nog niet bekend. Wat de uitkomst ook is: voorlopig blijft onze lobby broodnodig, vanzelf gaat het nooit.

KOOP OOK
HET SCHILDERIJ

PFFF...

HELP!

COMPENSATIE
S.K.P.

150
MILJOEN?

NEE

IK STOP
ER MEE

UH
OH...

REMBRANDT
FOREVER

bouwman veldhuijzen

Fiscale en administratieve dienstverleners, ook voor ZZP-ers

Zakelijke kracht en persoonlijke aandacht

Specialisten in artiestenzaken zoals:

- belastingaangiften
- jaarrekeningen
- fiscale advisering

Bezoek- en postadres:
Zielhorsterweg 57
3813 ZX Amersfoort
Tel.: 033-489 29 30
Fax: 033-445 02 20
info@bouwmanveldhuijzen.nl

column

Ritmundo

Stan Rijven

ZEKERHEID VOOR EEN KWARTJE

Wie uit de vorige eeuw stamt, een analoge tijd toen je zekerheid aan onzekerheid ontleende, leefde qua communicatie in barre omstandigheden. De futuristische voorlopers van internet en mobieltjes kwam je er hooguit in fantasy-series tegen.

In die beroemde jaren 60 en zelfs tot ver in de jaren 80, stond dergelijke directe communicatie gelijk aan een eenzame maanwandeling. Want, wie verre reizen maakte kon veel verhalen en ... ophalen, althans bij de 'postrestante' als e-mail avant la lettre. Dan lagen er – na weken liften – op het hoofdpostkantoor in Malaga, Marrakech of Malang aan jou geadresseerde brieven te verslonzen. Betrof het een simpele afspraak met vrienden in Breda of Groningen, dan stuurde je in blind vertrouwen een kaartje met tijdstip van aankomst. Telefoneren naar het buitenland gebeurde zelden, kostte je anders een weekloon.

Zo kwam ik ooit een gehaaste vriendin op Amsterdam CS tegen: "Ga straks mijn vriendje in New York bellen. Op station Delft staat een telefooncel waar je met een kwartje zolang kan praten als je maar wilt." Een zeldzame sensatie die pas decennia later bewaarheid werd. Tja die kwartjes.

Als popjournalist kreeg ik tot de opkomst van de modem – en weer later internet – dagelijks met zulke onzekere zekerheden te maken. Je 'stukje' voor de krant (*Trouw*), weekblad (*De Groene*, *Haagse Post*), muziek-tijdschrift (*Afrika*, *Oor*, *TenDance*) of jeugdmagazine (*Plus*, *Taptoe*), leverde je persoonlijk op de redactie af, of reisde per envelop plus postzegel. Daarna: de onzekerheid of alles correct was overgetypt en afgedrukt. Soms, zoals tijdens popfestivals, mocht je

een artikel doorbellen. Maar hoe? Tijdens mijn eerste Pinkpop-jaren in Geleen bevond zich één telefoontoestel op het terrein, pal onder het podium met een diepbassende band boven je hoofd. Zodoende rende ik vóór de deadline van 19.00 uur naar buiten en belde willekeurig ergens aan: "Ik ben van landelijk dagblad *Trouw*, en moet nú mijn recensie doorgeven. Mag ik alstublieft van uw telefoon gebruik maken? Ik stuur u een presentexemplaar." Alleen al dat 'landelijk dagblad' was voldoende om diep in de provincie een nog diepere, overtuigende indruk achter te laten. Terwijl de familie in de aangrenzende kamer het avondeten voortzette, belde ik via de huistelefoon mijn recensie al fluisterend en hongerig door terwijl hun heerlijk Pinksterdiner zich geurig opdroog. Mijn hanepoterig gekrabbelde tekst op een A4-notitieblok was net voldoende leesbaar om aan de steno-redactie door te geven. Nadien bleken The Strangers alsnog een erotisch in plaats van neurotisch orgeltje te bespelen, ook een funky geluid transformeerde opeens tot punky geluid. Toen Pinkpop enkele jaren later naar Landgraaf verhuisde, stonden er zowaar zo'n tien telefooncellen. Goed voorbereid met een halve kilo kwartjes was ik uit de brand. Zelfs in 1995 tijdens het unieke Rolling Stones-concert in Paradiso brachten die kwartjes zekerheid. Dolgraag wilde de krant mijn recensie de volgende ochtend op de voorpagina plaatsen mits voor 22.30 uur doorgebeld. Terwijl The Stones doorbonkten, hing ik onder Mick en Keith in het souterrain aan de lijn, na iedere alinea weer een muntje inwerpend. Satisfaction? Ach, in zulke onzekere tijden was zelfs de zekerheid van wat kwartjes onbetaalbaar.

Stan Rijven is muziekjournalist, programmamaker en deejay.
<https://www.concertzender.nl/?s=stan+rijven+mariama>

Auteursrecht en politiek: de stand van zaken

De demissionaire status van het kabinet heeft op veel beleidsgebieden voor stilstand gezorgd. Zo ook op dat van het Auteursrecht.

tekst: Erik Thijssen

Waar de verwachting was dat dit jaar in de nieuwe Tweede Kamer een gesprek zou worden gevoerd naar aanleiding van onder meer de evaluatie van het Auteurscontractenrecht, mede aan de hand van toegezegde aanscherping van die wet, bleef het lange tijd stil. Mede daarom dat de Tweede Kamer op 20 januari een wetgevingsoverleg gepland heeft waarin tal van auteursrechtelijke zaken op de agenda zijn geplaatst.

Op de agenda staan:

- Toezeggingen tijdens het algemeen overleg over het auteursrecht van 4 oktober 2018;
- Jaarverslag 2017 College van Toezicht collectieve beheersorganisaties Auteurs- en naburige rechten;
- Evaluatie Wet auteurscontractenrecht Zaak: Brief regering – minister voor Rechtsbescherming, S. Dekker – 18 november 2020;
- Jaarverslag 2019 en toezichtsrapport College van Toezicht collectieve beheersorganisaties Auteurs- en naburige rechten;
- Convenant bestrijding online piraterij;
- Jaarverslag 2020 en toezichtsrapport College van Toezicht collectieve beheersorganisaties

Auteurs- en naburige rechten.

Erwin Angad-Gaur (senior adviseur van Kunstenbond/Ntb en voorzitter van Platform Makers): 'Het is goed dat de nieuwe Tweede Kamer het auteursrecht uit de la trekt. Het geeft extra druk op het nieuwe kabinet, dat hopelijk eindelijk in januari op het bordes zal staan om zaken op te pakken.' Maar wat valt er te verwachten?

Auteurscontractenrecht

Angad-Gaur: 'Kijkend naar de agenda heeft de Kamer alle liggende dossiers verzameld. Toezicht en de gang van zaken bij rechtenorganisaties, het onlangs ondertekende convenant bestrijding online piraterij en veruit het belangrijkste: het auteurscontractenrecht. Al sinds eind vorig jaar ligt er een toezegging om de positie van auteurs en artiesten ten opzichte van exploitanten te verbeteren. De Kamer heeft er sindsdien, wachtend op die toegezegde wetgeving en wachtend op een nieuw kabinet, niet over gesproken. Door het nu te agenderen worden ook wij als gezamenlijke bonden en beroepsorganisaties in staat gesteld onze eigen reactie op het evaluatierapport in te brengen.'

Dat zaken zijn blijven liggen is volgens Angad-Gaur niet louter een nadeel. 'Het afgelopen jaar is in de landen om ons heen veel gebeurd. Nederland was een van de eerste landen die de nieuwe Europese Richtlijn implementeerde, ook daarbij was de toezegging dat mogelijke positieverbeteringen van auteurs en artiesten zouden worden meegenomen bij de komende bespreking van het Auteurscontractenrecht. Inmiddels is in Duitsland in de wet bepaald dat voor exploitatie op internetplatforms als YouTube en Facebook niet alleen betaald moet worden, maar ook dat er een collectieve aanvullende vergoeding voor makers moet komen. In Engeland, weliswaar niet meer onderdeel van de EU, maar evengoed een belangrijk land om naar te kijken, is uitgebreid parlementair onderzoek gedaan naar diensten als Spotify, met als een van de conclusies dat artiesten een betere positie zouden moeten krijgen. De Engelse regering doet nu vervolgonderzoek. Het versterkt uiteraard ons pleidooi ook in Nederland beter te kijken naar het verdienvermogen van auteurs en artiesten online als in landen om ons heen wettelijke stappen worden genomen of onderzocht. In die zin werkt de tijd in ons voordeel.'

Piraterijbestrijding

Op de agenda staat ook het 'Convenant bestrijding online piraterij', een serie afspraken die rechthebbenden in november met de Nederlandse internet service providers maakten. De afspraken komen er op neer dat Stichting BREIN, de private stichting die piraterij op met name internet bestrijdt, voortaan aan een enkele uitspraak van de rechter genoeg heeft om een inbreukmakende website te laten blokkeren. Angad-Gaur nam

namens auteurs en artiesten deel aan de onderhandelingen. 'Het is zeker geen eenvoudige bevalling geweest. Dergelijke afspraken bestaan al in diverse landen om ons heen, maar nu dus ook bij ons. Het zal handhaven vooral efficiënter maken en dat lijkt mij voor iedereen een goede zaak: uiteindelijk werden alleen advocaten blij van de veelheid van procedures die gevoerd moesten worden, rond feitelijk vaak dezelfde zaak. Wat ons betreft zou het agendapunt zich daarbij goed kunnen lenen om ook te spreken over de vraag of handhaving op internet wel puur een zaak van rechthebbenden moet zijn. Het blijft vreemd dat fysiek eigendom actief door politie en openbaar ministerie beschermd wordt, maar dat bescherming van 'intellectueel eigendom' in de ogen van de Nedelandse overheid een 'privaat belang' schijnt te zijn. Daardoor hebben de overheid en de politiek ook weinig zeggenschap over die handhaving: door de handhaving volledig aan rechthebbenden zelf over te laten geeft de overheid ook de zeggenschap daarover uit handen. Mocht men ambities hebben om zaken anders aan te willen pakken dan ligt daar een sleutel.'

Toezicht

Tot slot agendeert de Kamer diverse jaarverslagen van het CvTA (het overheidstoezicht op rechtenorganisaties). 'Ook daarbij is goed dat er aandacht van de Kamer is. Of in ieder geval dat de nieuwe Tweede Kamer, met grotendeels nieuwe woordvoerders, zich daarin verdiept. Zoals wij vaker hebben gezegd: het is goed dat we in Nederland voor onafhankelijk overheidstoezicht gekozen hebben, maar dat toezicht moet wel binnen de perken blijven, in zowel kosten als in ambities. Toezicht moet niet tot enorme vertraging en verambtelijking leiden. Dat is een spanningsveld dat altijd bestaat, maar waarin de afgelopen jaren wel eens lijkt te worden doorgeschoten. Al met al zal tijdens dit wetgevingsoverleg geen knoop over een van de genoemde zaken worden doorgemaakt, maar wel kunnen zaken worden geagendeerd en dat is winst. Ook geeft het de regering extra druk om door te pakken met de toegezegde wetgevingstrajecten. Als de crisis iets heeft duidelijk gemaakt is het dat er met het verdienvermogen van auteurs en artiesten al jaren, structureel, veel mis is. Ook online. Volgend jaar zal voor ons een belangrijk jaar worden om dat helder over het voetlicht te brengen bij de nieuwe Kamer en bij de nieuwe regering. De 20e zal daar het startschot voor zijn.'

Duurzame inzetbaarheid: geen luxe, maar noodzaak

‘Nadenken over mijn loopbaan? Kijken naar mogelijkheden om me te ontwikkelen? Ik ben al blij als ik überhaupt weer een seizoen overleef en nog werk heb. Sinds de grote bezuinigingen en nu weer met alle coronamaatregelen denk ik absoluut niet na over mijn pensioen en hoe ik dat gezond ga bereiken. Duurzame inzetbaarheid? Ik weet dat het niet verstandig is om mijn kop in het zand te steken, maar het voelt het als een luxe om daarover na te denken,’ aldus een muzikdocent.

Door Dorine Schoon

Deze situatie zal herkenbaar zijn voor veel werkenden in de culturele sector, van kunstenaar tot technicus, van musicus tot acteur. Voor freelancers zijn de onzekerheden nog groter dan voor mensen met een vaste baan, maar ongeacht de vorm van het contract staat duurzame inzetbaarheid bij de meeste creatieve professionals niet bovenaan het prioriteitenlijstje.

MDIEU

Begin 2021 is de Maatwerkregeling Duurzame Inzetbaarheid en Eerder Uittreden (MDIEU) gelanceerd door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). Met deze regeling, die voortkomt uit het pensioenakkoord van 2019, wil het kabinet investeren in de duurzame inzetbaarheid van mensen zodat zoveel mogelijk werkenden op een gezonde manier hun pensioen kunnen bereiken. Sectoren die duurzame inzetbaarheid als een belangrijk en vanzelfsprekend onderdeel (willen) maken van hun

werkcultuur, kunnen daarvoor subsidie aanvragen.

Duurzame inzetbaarheid?

Duurzame inzetbaarheid is beleid dat is gericht op werkenden en hun ontwikkelbehoefte, gezondheid, wensen en toekomst. Om te kunnen blijven functioneren is het belangrijk dat de werkende verantwoordelijkheid neemt voor zijn eigen loopbaan en dat de werkgever dit stimuleert en faciliteert. Zodra werkenden daadwerkelijk over mogelijkheden kunnen beschikken om met behoud van gezondheid en welzijn goed te functioneren in huidig en toekomstig werk, levert dat winst op voor iedereen. Goed beleid over duurzame inzetbaarheid dat volledig is ingebed in organisaties, houdt medewerkers betrokken, gezond, bevlogen en gemotiveerd.

Passie (onder)gewaardeerd

Deze aspecten lijken op het eerste gezicht geen probleem te zijn in

de culturele sector. Nergens wordt er met zoveel passie en motivatie gewerkt. De betrokkenheid is groot en als het gaat om productiviteit zie je dat veel werkenden in de culturele sector alles geven voor het beste eindresultaat. Dit klinkt fantastisch! Want dat resultaat, of het nu een uitvoering is van een dansvoorstelling of het behalen van een B-diploma van je muziekleerling, is toch waar het om draait? En juist daarin schuilt het gevaar. Als je alleen het resultaat en niet de werkende persoon als uitgangspunt neemt, zie je enkel de glanzende zijde van de medaille: de buitenkant, alles wat je op het podium ziet. De passie in de culturele sector is bewonderenswaardig en inspirerend. En tegelijkertijd de grootste valkuil voor iedereen die erin werkt. Er is namelijk ook een donkere zijde van de medaille: de uitgeputte, overwerkte en ondergewaardeerde werknemer. De passie brengt grenzeloosheid met zich mee, werkenden gaan hun grenzen over omdat resultaat en het willen werken het enige is dat telt. Met alle gevolgen van dien: burn-out, blessures, wantrouwen, langdurig verzuim, psychische klachten en (arbeids)conflicten.

Als we in plaats van het resultaat nu eens de werkende als uitgangspunt nemen? Elke professional heeft potentie, wensen en persoonlijke omstandigheden. Door te weten wat die zijn, kun je op basis daarvan hun potentieel ontgrendelen. Dan komen die uiteindelijke resultaten, of dat nou

binnen of buiten het vakgebied is, op een gezonde en duurzame manier tot stand.

Duurzaam werken in de culturele sector

Uit eerste analyses blijkt dat er veel werkdruk en inkomensonzekerheid ervaren wordt, (om) scholingsmogelijkheden beslist niet bij alle werkenden bekend zijn en hybride werk voor meerdere opdrachtgevers en organisaties onzeker en zwaar is. Dit geldt voor mensen in loondienst, en in grotere mate voor freelancers. Het grootste probleem dat in de gehele breedte van de sector naar voren komt, is de onzekerheid van werk. Er is geen baan- en financiële zekerheid. Dit geldt in versterkte mate voor freelancers, maar ook voor mensen met een vast contract vanwege de bezuinigingen van de afgelopen jaren. Voltijdsbanen zijn deeltijdsbanen geworden, en vanwege de enorm flexibele inzet die wordt verwacht is het lastig er ‘iets bij’ te doen. Vanwege deze contractuele en financiële onzekerheid is de druk op de werkvloer groot, wat ook gevolgen kan hebben thuis en voor het sociale leven. Momenteel bespreken werkgevers, werknemers en freelancers in de deelsectoren podiumkunsten, orkesten, poppodia, Nationale Opera en Ballet, kunsteducatie, bibliotheken en musea met welke maatregelen de knelpunten aangepakt kunnen worden en wat daarvoor nodig is. De Kunstenbond is gesprekspartner en zet in op een veilige en gezonde werkom-

standigheden voor iedereen. De uitkomsten van deze gesprekken zullen de basis zijn van een gezamenlijke aanvraag vanuit de culturele sector voor de MDIEU-regeling bij het ministerie van SZW. Als we willen dat de culturele sector een duurzaam toekomstperspectief heeft, dan zullen we ALLEMAAL onze verantwoordelijkheid moeten nemen voor een gezonde

en veilige werkomgeving. De culturele sector moet niet gebouwd zijn op onzekerheid en onveiligheid, maar op potentie en creativiteit. Duurzame inzetbaarheid is dus geen luxe, maar noodzaak. De genoemde maatwerkregeling van het ministerie biedt de financiële ondersteuning die ervoor nodig is om daarin gezamenlijk stappen te zetten.

Dorine Schoon zet zich in voor een eerlijke en duurzame arbeidsmarkt in de culturele sector, waarbij ze de Fair Practice Code als uitgangspunt neemt. Ze richtte het Platform voor Freelance Musici op waarmee ze opkomt voor eerlijke arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden voor freelance musici. Daarnaast werkt ze veel samen met De Kunstenbond/Ntb en De Creatieve Coalitie. Als freelance hoboïste speelde ze bij orkesten en ensembles in binnen- en buitenland (o.a. het Rotterdams Philharmonisch Orkest, Het Balletorkest, het Metropole Orkest en het Ierse Crash-ensemble), was ze actief als kamermusicus en werd ze regelmatig gevraagd voor cd- en tv-opnames. Daarnaast heeft ze als speler in diverse muziektheaterproducties gestaan (o.a. Orkater, Calefax en de Diamantfabriek).

- ingezonden mededeling -

Schipper legal:

mr. Bjorn Schipper is een ervaren entertainment advocaat en oprichter van **SCHIPPER LEGAL** in Amsterdam. Een intakegesprek van een half uur is gratis. Voor leden van de Ntb geldt een gereduceerd uurtarief van € 150,- (exclusief btw en externe kosten). Voor procederen geldt een urenmaximum van 50 uur tegen het genoemde gereduceerde uurtarief. Het normale (basis)uurtarief is € 200,- (exclusief btw en externe kosten) en geldt bij procedures vanaf 50 uur.

SCHIPPER LEGAL:	m +31619610500
mr. Bjorn Schipper	e bjorn@schipperlegal.nl
Postbus 36424	w www.schipperlegal.nl
1020 MK Amsterdam	tw @bjornschipper

Nederlands Fluit Genootschap

Vereniging voor fluitisten in Nederland en Vlaanderen

- Voor alle fluitisten: amateurs, studenten en beroepsfluitisten, docerend en uitvoerend
- 4x per jaar tijdschrift FLUIT
- Activiteiten voor fluitisten: Workshops, Masterclasses, Lezingen, Beurzen van fluiten en fluitmuziek
- Ledenkorting op cd's en NFG-activiteiten
- Nieuwe leden ontvangen een gratis NFG-cd

Informatie en aanmelden:
www.nfg-fluit.nl – info@nfg-fluit.nl

Nederlands Fluit Genootschap – Postbus 75830, 1070 AV Amsterdam

Hernieuwde belangstelling voor titelexclusiviteit

De zoete wraak van La Swift

tekst: Bjorn Schipper

In deze bijdrage voor *Muziekwereld* sta ik stil bij de inhoud van titelexclusiviteit in de vorm van heropnameclausules in artiesten- en platencontracten. De aanleiding is een rel van heb ik jou daar tussen wereldster Taylor Swift (‘La Swift’) en haar voormalige manager en platenbaas. Deze rel kreeg in het afgelopen jaar veel aandacht in de media¹ en laat stiekem zien dat (ook) de inhoud van een artiesten- of platencontract de carrière van een artiest kan maken of breken.

Als jonge artieste tekende ze in 2006 een platencontract bij het indie-label Big Machine Records uit Nashville. De baas van dat label was Scott Borchetta. Belangrijk onderdeel van het platencontract met Big Machine was dat het label eigenaar werd van de masteropnamen van Taylor Swift en de daarmee verband houdende exploitatierechten.

Nadat Taylor Swift bij Big Machine haar eerste zes albums had opgenomen en uitgebracht en alleen al in de Verenigde Staten 32 miljoen albums had verkocht, tekende zij eind 2018 een platencontract bij het major label Republic Records, onderdeel van Universal Music Group. Dit keer niet op basis van een overdracht van masterrechten maar in de vorm van een exclusieve licentie aan Republic Records waarbij Taylor Swift zelf de eigenaar van de masteropnamen van haar nieuwe albums blijft.

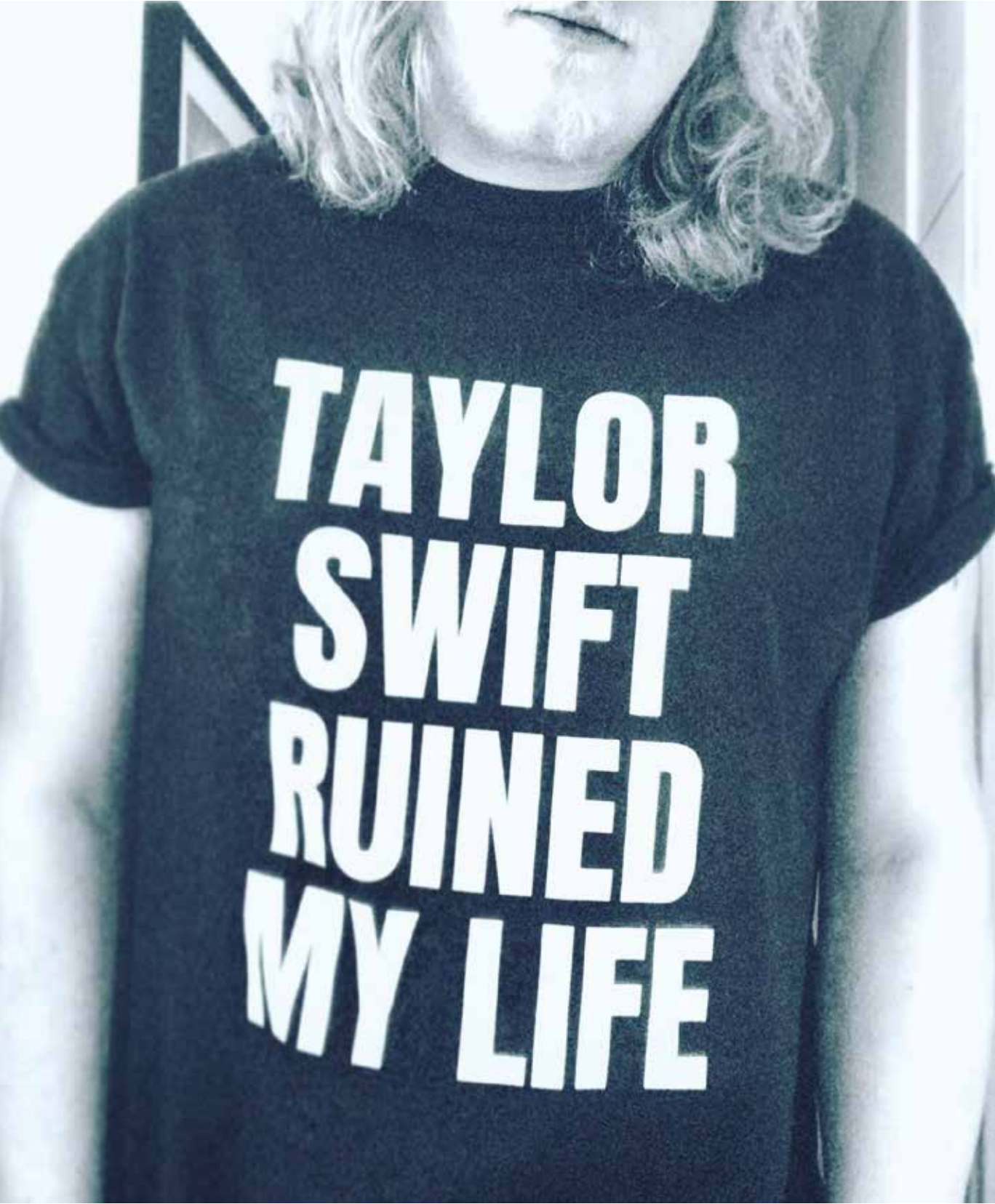
Bij Republic Records zette La Swift de positieve muzikale ontwikkelingen door. Haar toenemende populariteit had ook effect op haar zes eerdere albums die zij bij Big Machine had uitgebracht. Dit noemen we ook wel de ‘back catalogue’ van een artiest. Zo kon Big Machine blijven profiteren van de latere muzikale successen van Taylor Swift die onder de vlag van Republic Records gevierd konden worden.

Back catalogue Taylor Swift

Taylor Swift zag die ontwikkeling ook en deed een poging haar back catalogue terug te kopen van Big Machine. Dit zien we wel vaker: een artiest die wat verder in zijn of haar carrière is en met het oog op de lange termijn over de eigen muziekopnamen wenst te beschikken. Borchetta, baas van Big Machine, deed La Swift daarop het voorstel dat zij haar back catalogue weer terug zou kunnen krijgen als zij haar nieuw op te nemen albums bij Big Machine zou uitbrengen. Voor ieder bestaand album zou Taylor Swift dan een nieuw album bij Big Machine moeten aanleveren. Zes oude albums voor zes nieuwe albums.

Taylor Swift ging niet akkoord met het voorstel van Big Machine. Borchetta verkocht daarop in 2019 zijn label Big Machine aan Ithaca Holdings, het bedrijf van Scooter Braun, manager van onder andere Justin Bieber en Demi Lovato, en, jawel, ex-manager van Taylor Swift. Toen Taylor Swift in 2006 bij Big Machine tekende was Scooter Braun haar manager en hij wist daardoor als geen ander dat Taylor Swift de masterrechten op haar eerste zes albums aan Big Machine had overgedragen.

Laat Scooter Braun ten tijde van deze transactie nu net een van de aartsvijanden van Taylor Swift zijn. De

twee zijn in de afgelopen jaren ernstig gebrouilleerd geraakt, onder andere vanwege een andere beruchte publiekelijke fittie tussen La Swift en de artiest Kanye West en zijn vrouw Kim Kardashian. Scooter Braun was namelijk ook manager van Kanye West. Zo kon het dus gebeuren dat de eerste zes albums van Taylor Swift in handen vielen van haar ex-manager en aartsvijand Scooter Braun.

Het werd voor Taylor Swift nog pijnlijker. Scooter Braun verbood Taylor Swift daarop dat zij nog langer gebruik zou maken van de opnamen van haar eerste zes albums en haar daarin vastgelegde uitvoeringen en zorgde er daarnaast voor dat haar videoclips van die albums offline werden gehaald. Scooter Braun ging daarmee La Swift zelfs creatief dwarszitten.

Scooter Braun verkocht vervolgens Big Machine weer door aan een investeringsfonds. Met beide overnames van Big Machine schijnt zo’n 300 miljoen dollar gemoeid te zijn geweest. De waarde van de back catalogue van Taylor Swift als onderdeel van Big Machine werd daarbij op 140 miljoen dollar geschat.

Release heropnamen Taylor Swift

Als tegenzet op deze voor haar onwenselijke situatie en om controle te kunnen krijgen over haar muzikale legacy, zette Taylor Swift een in de muziekindustrie op deze schaal zelden vertoonde stap. La Swift ging over tot het opnieuw opnemen van haar eerste zes albums die destijds via Big Machine waren uitgebracht. Dit wordt ook wel heropnemen of ‘re-recording’ genoemd. In de afgelopen periode heeft Taylor Swift heropnamen van haar albums getiteld Fearless en Red (Taylor’s Version) uitgebracht. Muzikaal gaat het in het geval van Taylor Swift niet om letterlijke kopieën van haar eerder opgenomen uitvoeringen, maar om rijkere heropnamen die op verschillende onderdelen een upgrade hebben gekregen. Daarnaast biedt Taylor Swift op haar ‘nieuwe’ albums nog niet eerder uitgebracht bonusmateriaal aan en heeft zij ook andere artiesten uitgenodigd mee te spelen, zoals bijvoorbeeld Phoebe Bridgers. Zo zet Taylor Swift zich met haar nieuwe heropnamen in cre-

atief opzicht af tegen de oorspronkelijke opnamen die destijds door Big Machine zijn uitgebracht.

Titelexclusiviteit: heropnameclausules

De meeste artiesten- en platencontracten bevatten heropnameclausules, ook wel ‘re-recording restrictions’ of ‘titelexclusiviteit’² genoemd. Deze komen in de kern neer op exclusiviteit in de vorm van een contractueel verbod voor de artiest om zonder voorafgaande toestemming van het platenlabel medewerking te verlenen aan of toestemming te geven voor opname van zijn of haar muzikale uitvoeringen van de muziekwerken die de basis vormen van de masteropnamen van de artiest die door het platenlabel zijn uitgebracht. Ook bewerkingen van bestaande opnamen kunnen onder deze vorm van exclusiviteit vallen. Het contractuele heropnameverbod is bedoeld om te voorkomen dat de artiest de exploitatie van die oorspronkelijke masteropnamen in de wielen rijdt door te snel andere opnamen van dezelfde muziekwerken uit te (laten) brengen, zelf of door een ander label³. Op deze manier kunnen de exploitatierechten van het platenlabel beschermd worden tegen kannibalisatie. Het contractuele heropnameverbod kent vaak een duur van 3 tot 15 jaar, te rekenen vanaf opnamedatum, releasedatum of contractuele einddatum. In oorsprong gaat het bij deze ‘re-recording restriction’ om een opname van een plaat (“record”⁴) die rechtstreeks zou kunnen kannibaliseren en dus concurreren met de exploitatie van de oorspronkelijke masteropname: een opname van een uitvoering van de artiest die bedoeld is om separaat uitgebracht te worden, zoals het geval is bij Taylor Swift.

Omdat sommige artiesten alternatieve opnamen gingen maken voor gebruik in bijvoorbeeld commercials, films en andere audiovisuele producties waardoor platenlabels inkomsten misliepen doordat de originele masters niet gebruikt werden, zijn de ‘re-recording restrictions’ door platenlabels uitgebreid naar andere opnamen van de artiest van uitvoering van dezelfde muziekwerken voor andere doeleinden (in de woorden van Donald Passman: “For any other purposes”⁵). Dit om te bevorderen dat de oorspronkelijke masteropnamen voor dit

soort audiovisuele producties gebruikt worden en geen alternatieve opnamen van de artiesten.

De laatste jaren is een ontwikkeling te zien waarbij platenlabels de reikwijdte van de ‘re-recording restriction’ nog verder proberen op te rekken naar alle opnamen van uitvoeringen van de artiest van de muziekwerken die de basis vormen van de oorspronkelijke masteropnamen, ongeacht het doel. Daar kan dan ook onder worden verstaan de uitzending van de opname van een optreden van een artiest tijdens een televisie- of radioprogramma, een online streaminguitzending en een concert, evenement of festival. Volgens deze uitleg is dan voor al deze optredens van de artiest eveneens voorafgaande toestemming van het platenlabel nodig. Anders gezegd, het platenlabel krijgt hiermee een spreekwoordelijke voet tussen de deur bij het maken van contractuele afspraken over de uitzending van dit soort opnamen door bijvoorbeeld omroepen, media en organisatoren van evenementen. Deze oprekking gaat daarmee nog een stap verder dan de eerdere verruiming van de scope van het contractuele heropnameverbod in verband met opnamen bestemd om gebruikt te worden in commercials, films en andere audiovisuele producties.

De vraag is of verdere oprekking van het contractuele heropnameverbod gelet op de oorspronkelijke bedoeling van die clausule, niet een stap te ver is. Het gaat feitelijk om andere opnamen die niet separaat als ‘plaat’ door een ander platenlabel of de artiest zelf

worden uitgebracht, maar alleen op normale wijze worden uitgezonden in het kader van een programma of evenement. Niet aannemelijk is dat de exploitatie van de oorspronkelijke masteropnamen hierdoor in het gedrang komt. Niettemin kwam onlangs naar buiten dat Universal Music Group de ‘re-recording restrictions’ in haar artiesten- en platencontracten nog verder aangescherpt heeft⁶. Belangrijk dus om bij onderhandelingen over artiesten- en platencontracten scherp te zijn op de scope van het heropnameverbod.

Zoete wraak La Swift

Terug naar Taylor Swift. Heropname van haar eerste zes albums is mogelijk omdat de ‘re-recording restrictions’ uit haar platencontract met Big Machine uitgewerkt zijn. Misschien wel mede dankzij de oplettendheid van haar toenmalige manager Scooter Braun krijgt Taylor Swift nu de gelegenheid om diezelfde Scooter Braun muzikaal om de oren te slaan met de release van de heropnamen van haar eerste zes albums. Tegen de achtergrond van de fittie tussen La Swift en haar ex-manager en de manier waarop Big Machine het eerdere voorstel van de artieste beantwoordde, een te rechtvaardigen stap. In the end moet het gaan om de muzikale legacy van de artieste en niet om de ego’s van de platenbaas en de ex-manager, zeker als het platenlabel al lang en breed eerdere investeringen terugverdiend heeft. Dat maakt de muzikale wraak van La Swift nu zo zoet.

Bjorn Schipper is advocaat en oprichter van Schipper Legal in Amsterdam.

1. Zie recent Carrie Battan, ‘Taylor Swift’s quest for justice. With “Red (Taylor’s Version)”, Swift seeks to reclaim control in her business affairs and in matters of the heart.’, 17 november 2021, The New Yorker.
2. Vgl. M.T.M. Koedooder, ‘Artiest & Recht. Nieuwe Praktijkgids 2011/2012’, p. 155-156, 18e editie, 2011
3. Supra noot 3, p. 155.
4. In de woorden van Donald Passman: “Historically, re-recording restrictions applied only to “records”, which meant there was no restriction on re-recording for motion pictures, commercials etc., which fell outside the definition of records”, Donald S. Passman, ‘All You Need to Know About the Music Business’, p. 172, 8e druk, 2012.
5. Supra noot 5, p. 172.
6. Jasmine Hicks, ‘Universal’s new contracts will make it more difficult for artists to rerecord their work. Artists may have to wait longer to record their work.’, 16 november 2021, The Verge.

Jazz on the rebound

Het worden langzaamaan bekende gezichten: de deelnemers aan het mondiale World Jazz Network dat is opgebouwd door JazzNL (met daarin de Kunstbond/Ntb) en IKS uit Zuid Afrika. De partners in dat netwerk zijn programmeurs en organisatoren van World Jazz festivals, rechtenorganisaties, musici en bonden/belangenverenigingen van musici.

Nelleke Slot

Mondiale World/Jazzfamilie werkt aan herstel

foto: Dolo Iglesias

In oktober jl. organiseerde JazzNL voor de tweede keer een online conferentie om de impact van corona op de mondiale World/Jazz sector te bespreken en elkaar te inspireren met best practices en optredens van laureaten uit de deelnemende landen.

Uit de verhalen van de deelnemers blijkt dat musici en festivals over het algemeen nog altijd in een noodsituatie verkeren, maar dat de mate van herstel per land verschilt. In Australië komt het culturele leven net een beetje op gang na een strenge lockdown, terwijl in de USA en het Verenigd Koninkrijk al weer volop concerten worden georganiseerd. In Rusland zijn er nauwelijks coronamaatregelen geweest terwijl in India, waar inmiddels meer dan een miljard mensen zijn gevaccineerd, de livescene langzaam op gang komt. Georgina Javor van Jazz at the Lincoln Center in New York vertelt dat het concertpubliek na een aanvankelijke aarzeling is teruggekeerd. 'Tijdens het hoogtepunt van de crisis hebben we veel steun gehad van de overheid, sponsors en donoren, maar nu we weer 'on the rebound' zijn is die steun sterk verminderd en zijn ook de geboden gages lager dan voor de crisis.' Niettemin toert haar directeur Wynton Marsalis al weer door Europa; iets dat vorig jaar ondenkbaar was. Over het algemeen is de internationale mobiliteit van musici echter nog zeer beperkt, er worden meestal musici uit eigen land geprogrammeerd.

Streaming is killing music

Vast staat dat de live muziekindustrie is gekrompen. Niet alleen doordat musici het vak noodgedwongen hebben moeten verlaten, maar ook omdat een deel van het netwerk en de kennis verloren is gegaan. De Zuid-Afrikaanse journalist Gwen Ansell juicht toe dat er door de opkomst van streaming en online samenwerking tussen musici wereldwijd nieuwe artistieke paden kunnen worden bewandeld. Maar de keerzijde van de medaille is dat de muzikanten veel te weinig verdienen met streaming concerten terwijl streamingplatforms als Google en YouTube juist floreren. Zij wijst naar een rapport van de World International Intellectual Property Organization (WIPO) waarin wordt beschreven dat het businessmodel van deze platforms is ingericht om artiesten te benadelen. 'Dat is geen ongelukje,' zegt Ansell, 'maar een welbewust

systeem om musici te bestelen.' Zij noemt dit een structurele industriële rip-off van artiesten en de muziekindustrie. 'Streaming is killing music' zou de boodschap moeten zijn van een wereldwijde campagne om politici en publiek bewust te maken van dit probleem. Als we zo doorgaan zijn er straks geen musici meer over. Maar om zo'n campagne op te tuigen en een succesvolle lobby te organiseren, is internationale samenwerking absoluut noodzakelijk.' Ze krijgt bijval van de Amerikaanse artiestenmanager Gail Boyd: 'Streamingconcerten geven musici het gevoel dat ze nog kunnen deelnemen aan het openbare muzikale leven maar fungeren in een lockdown slechts als een 'quick fix'. Ze leveren jazzmusici bijna niets op; daarom is streaming geen houdbaar alternatief. Ik hoor sommige jazzmusici opscheppen over het feit dat ze 40.000 streams hebben via Spotify, maar met € 0,002 per stream levert ook dat bijna niets op. We moeten er echt voor zorgen dat jazzmusici worden betrokken bij de discussie over streamingopbrengsten, want als ze niet in staat zijn om hun muziek tegen een redelijke prijs te verkopen houdt het een keer op.'

Best Practices

Ondanks deze financiële kwetsbaarheid heeft de sector ook sterke kanten. Musici en organisatoren beschikken over een enorme creativiteit en veerkracht. Zo vertelt de Zuid-Afrikaanse festivalproducer Mantwa Chinoamadi dat het Joy of Jazz Festival onlangs is georganiseerd als een 'drive in Festival'. 'Het publiek bleef in de auto terwijl musici live optraden. Het optreden werd ook op een groot scherm geprojecteerd om de ambiance van een drive in-event te versterken. In plaats van applaus werd er getoeterd en met koplampen geknipperd. De musici vonden het fantastisch.' Tot slot presenteert Anita Verheggen (Sena Performers, Kunstbond/Ntb) het Nationaal Podium Plan (NPP) voor de World Jazz sector. Via dit geautomatiseerde systeem matched het NPP de gages die door kleinschalige podia worden betaald. Musici die zelf een podium starten, kunnen een startup premie van € 5.000 aanvragen. Het NPP is bedacht door jazzmusici en wordt gesponsord door o.a. Sena Performers. Het is zo succesvol dat het nu ook naar andere muziekgenres wordt uitgerold. De muzieksector als geheel is 'on the rebound'.

In goede en slechte tijden; blijf verzekerd!

De Kunstenbond/Ntb biedt speciale verzekeringen aan, exclusief voor leden van de Kunstenbond/Ntb. Het voorkomen van schade is natuurlijk beter, maar als er onverhoopt toch iets gebeurt, is het verstandig dit risico te hebben afgedekt met een goede en uitgebreide verzekering. Risico's zijn er immers altijd, gewoon omdat je leeft en onderneemt. Maar hoe bepaal je de risico's en welke moet je verzekeren?

Risico's en beperkingen

Laten we voorop stellen dat het onmogelijk is alle risico's te verzekeren. Dat hebben we de afgelopen twee jaar wel ervaren. Voor een groot aantal leden hebben de coronamaatregelen direct effect

gehad op werk en inkomen. Als werknemer kun je nog terugvalen op sociale voorzieningen, als zelfstandige niet of nauwelijks. En tegen een pandemie kun je je al helemaal niet verzekeren. Wel tegen inkomensverlies als gevolg

van arbeidsongeschiktheid. Een ongeluk zit soms in een klein hoekje en komt lang niet altijd door onvoorzichtigheid. Naast de verzekeringen voor uw muziekinstrument of materiaal is het goed om u ook eens te laten informeren over inkomen en arbeidsongeschiktheid. Daarbij kunnen de financiële gevolgen groter zijn dan een beschadigd instrument of deuk in uw auto.

Betere tijden

Natuurlijk hopen wij dat u binnenkort uw mooie vak weer zonder beperkingen kunt uitoefenen. De berichten zijn gunstig en naast een gezellig terrasje hoopt iedereen binnenkort ook weer een mooi optreden te kunnen bijwonen of een bezoek te brengen aan een museum of galerie. En heeft u op dit moment nog geen volle agenda, dan is het misschien een goed moment om samen met onze adviseurs uw verzekeringspakket nog eens door te nemen. Wellicht heeft u al jaren geleden uw verzekeringen afgesloten en staat er nog een instrument op de polis dat allang niet meer in uw bezit is. Of kunt u besparen op bijvoorbeeld uw autoverzekering door

over te stappen naar een andere verzekeraar. Wij berekenen graag of dat gunstig voor u is.

Speciaal voor leden van de Kunstenbond/Ntb

Wij hebben speciaal voor leden van de Kunstenbond en Ntb een aantal verzekeringen waarvan de voorwaarden afgestemd zijn op kunstenaars en musici die als zelfstandig ondernemer werkzaam zijn. Denkt u bijvoorbeeld aan een instrumentenverzekering of gecombineerde aansprakelijkheidsverzekering voor privé en bedrijfsaansprakelijkheid. Neemt u contact met ons op voor de tarieven en voorwaarden: 035-5280070.

Hypotheeken

Ten slotte brengen wij graag onder de aandacht dat Adviesgroep Van der Roest ook adviseert en bemiddelt in hypotheeken. Niet alleen voor werknemers in loondienst maar ook voor zelfstandig ondernemers. Wellicht denkt u erover een huis te kopen, te verbouwen of te verduurzamen of wilt u alleen weten wat u met uw inkomen zou kunnen lenen. Ook hiermee zijn wij u graag van dienst. Voor een eerste oriënterend gesprek nemen wij de kosten voor onze rekening. En tegelijkertijd kunnen we dan samen met u de overige verzekeringen nog eens doornemen. Wilt u een gesprek inplannen? Belt u ons dan op 035-5280070.

ADVIESGROEP
VAN DER ROEST

Het Ntb-pakket:

Instrumentenverzekering

Aansprakelijkheidsverzekering

Aansprakelijkheidsverzekering-Combi

Doorlopende Reisverzekering

Inboedelverzekering

Uitvaartverzekering

Autoverzekering

Opstalverzekering

Zorgverzekering

DUTCH - JAZZ elke zondag 22:00 / 23:00 op Sublime FM

foto : Frank de Graaf

foto : Roland van Tulder

Hét radioprogramma waar de Nederlandse jazz centraal staat met Rolf Delfos en Bart Wirtz

Sena **SUBLIME FM**

**world
music
forum**

open source **network**
for the dutch world music industry

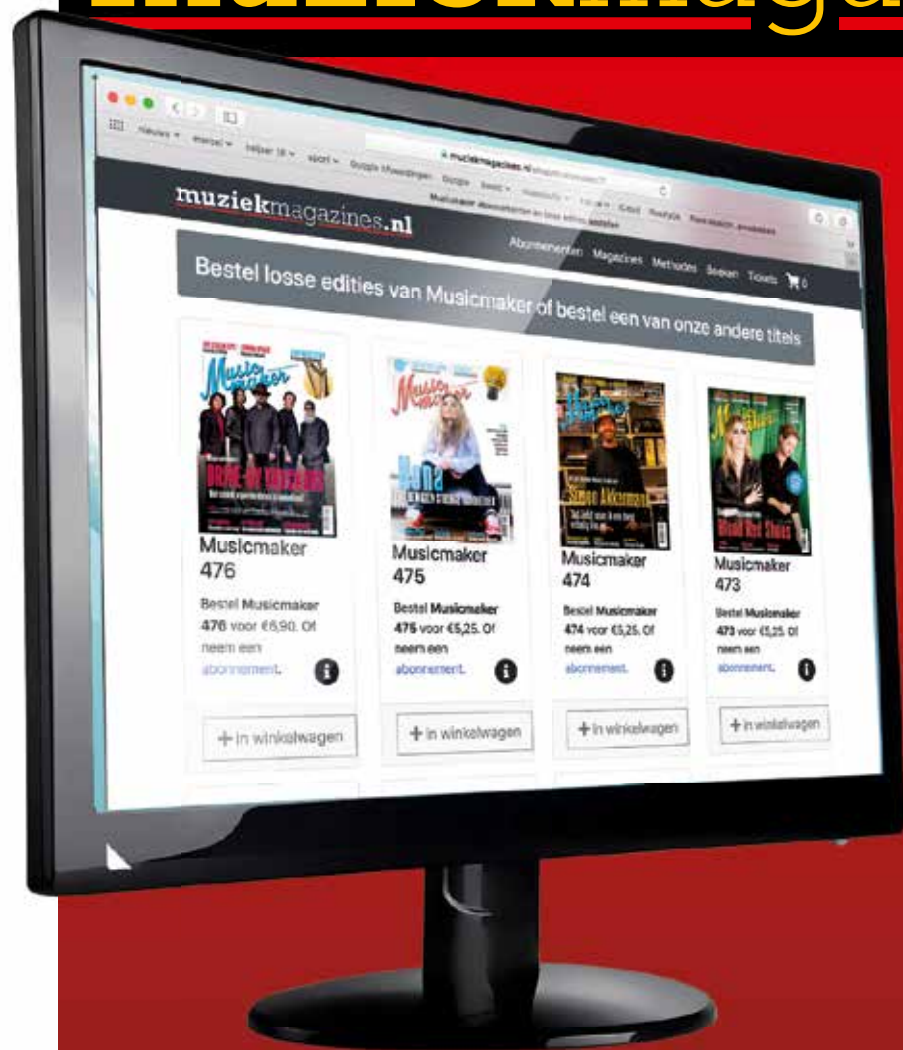

consulting, promotion
research & policy development
World Blend Café network meetings

Dutch World Directory
guide for world music in the Netherlands

worldmusicforum.nl

ABONNEMENT OP MUSICMAKER? LOS NUMMER BESTELLEN? GA NAAR muziekmagazines.nl

ABONNEMENTEN
MAGAZINES
METHODES
BOEKEN
TICKETS

OOK VOOR

- DE BASSIST
- SLAGWERKKRANT
- GITARIST
- INTERFACE

muziekmagazines.nl/musicmaker

Pop tegen de stroom op (2)

Popmusici rechtstreeks subsidiëren is nog altijd een politiek taboe vanwege de vele vooroordelen ('pop is een leuke hobby' of 'popmusici baden toch al in het geld'). De Upstream: Music subsidieregeling vormt een uitzondering op de regel. De door Sena en OCW gefinancierde en door het Fonds Podiumkunsten (FPK) uitgevoerde regeling, subsidieert projecten van popmusici die zich in een zogenaamde mid-career-fase bevinden.

Nelleke Slot

Upstream werd drie jaar geleden gelanceerd en onlangs positief geëvalueerd, maar het was onduidelijk of er ook genoeg politieke wil was om de regeling voort te zetten in 2022. In november werd de OCW-begroting voor 2022 behandeld en in aanloop naar het begrotingsdebat publiceerde

minister Van Engelshoven een Cultuurbrief waarin ze zich positief uitliet over Upstream: "Uit de evaluatie blijkt dat de regelingen positief bijdragen aan het verdienvermogen van artiesten en hen ertoe aanzetten professioneler na te denken over een vervolgstap in hun carrière. Daarnaast hebben de

regelingen een positief effect gehad op het artistieke proces, de artistieke ontwikkelingen, het bereik en de optredens van de artiesten. Verder maken de regelingen het mogelijk dat additionele activiteiten kunnen worden ontplooid (zoals het creëren van nieuwe samenwerkingen, betere promotie/marketing en het verbeteren van de liveshows) die anders niet hadden plaatsgevonden". Ondanks deze positieve woorden wilde de minister een beslissing over voortzetting overlaten aan de Kamer omdat zij demissionair is. Anita Verheggen, belangenbehartiger bij de Kunstenbond/Ntb, verantwoordelijk voor het Sociaal Cultureel beleid van Sena Performers en één van de initiatiefnemers van Upstream, organiseerde een last minute lobby om de Kamerleden te overtuigen. 'Upstream sluit over het algemeen heel goed aan bij de poppraktijk. Doodzonde als de regeling sneuvelt terwijl er een positieve evaluatie ligt. Met Sena hadden we al besloten om Upstream voor de komende 3 jaar met 3 ton per jaar te subsidiëren onder de voorwaarde dat OCW

dat bedrag matched. Toen kort voor het debat bleek dat de minister er niet voluit voor ging, heb ik namens Sena, Kunstenbond/Ntb, VCTN en NVPI de Kamerleden aangeschreven en daarnaast contact gezocht met SP-Kamerlid Peter Kwint. Hij maakt zich al enige jaren hard voor de popsector en heeft een amendement en motie ingediend voor het behoud van Upstream. Uiteindelijk bleek dat de minister bereid is om budget uit de lopende OCW-begroting te reserveren voor Upstream.' Verheggen is blij met het resultaat van de lobby en de steun vanuit de popsector: 'Ik was aangenaam verrast door die brede steun: labels, managers en musici hebben de Kamerleden aangeschreven en persoonlijk benaderd. Dat heeft enorm geholpen. En Peter Kwint is een fantastische politieke ambassadeur voor de NL-popsector. Popmuziek wint langzaam politiek terrein. Ik zag Groen Links-Kamerlid Lisa Westerveld zelfs debatteren in een T-shirt van het Zwarte Cross Festival. Steeds meer Kamerleden zijn met popmuziek opgegroeid en dat gaat het verschil maken.'

Onder de leden

Wiboud Burkens

Toetsenist, producer en songwriter Wiboud Burkens componeerde voor grote artiesten als Lalah Hathaway en Leon Ware en produceerde en/of speelde op meer dan 100 cd's. Onlangs kwam er weer een goed besproken album uit van 'zijn' band Liquid Spirits.

Wat doe je?

Soms komen er op een open dag bezorgde ouders op Burkens af. 'Wat kan mijn zoon nou later gaan doen? Is er wel toekomst voor hem in de muziek en kan ie er een beetje aan verdienen?' Burkens windt er dan geen doekjes om; als zoonlief er 'een living van wil maken', moet ie zich daar niet mee bezighouden. 'Je gaat naar het conservatorium omdat je helemaal lijf en gepassioneerd bent van het vak. Passie is een absolute voorwaarde. Anders moet je het niet gaan doen.' Hij zegt ook tegen zijn (aspirant) studenten: bouw een gemengde beroepspraktijk op. 'Doe mee met een band (of richt er een op) waarin je je uit kan leven, geef les, produceer en schrijf, voer uit voor anderen. Dat maakt het leuk en afwisselend, en je blijft overeind als er wat wegvalt.' Burkens, liedjesschrijver, (theater)producer, toetsenist en docent keyboards aan het Conservatorium van Amsterdam, is de vleesgeworden veelzijdig-

heid. Want het rijtje bezigheden is nog niet volledig. Sinds 2020 is hij lid van de Raad van Rechthebbenden van Buma/Stemra en tijdens corona stapte hij in de ledenraad van de Kunstenbond. Wat er momenteel gebeurt bij Buma/Stemra, stemt hem vrolijk. 'Er is een flinke professionalisering gaande, mooi om dat van dichtbij te zien. Neem fingerprinting, een nieuwe techniek waarmee ieder nummer op een festival te herleiden is naar rechthebbenden. Buma/Stemra past dat nu toe bij festivals, zodat bij wijze van spreken de royalties daags na het event op je rekening staan. Meer in het algemeen: als raad geven we tips en adviezen over hoe rechthebbenden beter bereikt kunnen worden. Daar doen ze echt wat mee: aanmeldingsprocedures zijn verbeterd, betalingen worden sneller uitgekeerd, zoals tijdens corona.'

Hoewel Burkens een vrije geest lijkt die gaat waar hij wil, gelooft

hij met hart en ziel in de kracht van het collectief. Dat gaat verder dan het idee dat je met zijn allen meer voor elkaar krijgt, bijvoorbeeld door lobby. 'Een groep mensen kan dingen verzinnen, waar niemand uit die groep in zijn eentje op zou komen. Hoe hard en hoe lang die persoon ook nadenkt. Eén plus één is drie. Zodra je met anderen gaat filosoferen, praten, gedachten uitwisselen, kom je op ideeën die je anders nooit zou krijgen; mensen worden zo boven zichzelf uitgetild. Dat is een geweldig fenomeen. Wordt onderschat volgens mij.' Daarnaast vindt hij ook dat muzikanten vaak te solistisch zijn. 'Ik mis een beetje het gevoel van 'met zijn allen ergens voor opkomen'. Jammer, als groep moet je een beetje voor elkaar zorgen. Wat er nu gebeurt vanuit de Creatieve Coalitie en de lancering van het Nationaal Podium Plan eerder dit jaar: allemaal mogelijk omdat mensen elkaar opzoeken en samenwerken.'

De spotlights hebben Burkens nooit zo geboeid. Zijn jeugdheld was Quincy Jones, de man die de doorbraakalbums van Michael Jackson produceerde. Jones wordt door kenners alom geroemd, maar opereerde in de schaduw van Jackson. 'Ik lijk dus een bescheiden jongen. Maar eigenlijk ben je als producer helemaal niet zo bescheiden. Je hebt bij veel, zo niet alles, een vinger in de pap. De mensen achter de schermen zien dat.' Van de juiste kleding, sound en lyrics tot de juiste uitvoerende muzikanten, een producer kan zich, in principe, overal mee bezighouden. 'Soms ben je meer organisator, soms meer creatief. De constante: je werkt vanuit beperkingen. Je hebt niet zomaar de beschikking over elke artiest

of muzikant die je wil inzetten; er is niet een enorme pot met geld om uit te geven. Dat maakt het boeiend.'

Eerder dit jaar vroeg het label van jazzband SMANDEM of Burkens een album kon produceren dat niet kopje onder zou gaan op de internationale streamingmarkt. 'De hele wereld streamt, dus hoe val je een beetje op tussen al die concurrenten? In dit geval heb ik geen noot geschreven, de band is zelf heel creatief. Ben heel lang bezig geweest met het mixen; je beluistert daarvoor talloze concurrenten, om te weten wat het niveau is van de sound. Het geluid doet nu niet onder voor dat van de grootste Amerikaanse concurrenten.'

Wat heb je aan de Kunstenbond gehad?

Burkens is al 25 jaar lid van de Kunstenbond. Oorspronkelijk vanwege de collectieve verzekering en juridische dienstverlening. 'Ik ben nooit in de problemen gekomen, maar dacht wel: als een opdrachtgever niet wil betalen, wil ik ergens aan kunnen kloppen. Studenten tegen wie ik nu zeg: "Wordt alsjeblieft lid", doen het grotendeels om dezelfde redenen. Niks mis mee. Tegenwoordig zie ik het bredere plaatje, de kracht van het collectief en samen een vuist maken. Daar heb ik het ook wel over met ze, maar je moet een beetje oppassen dat je niet te prekerig overkomt.'

Jeroen Akkermans

**Wij weten wat
er speelt!**

Word nu lid!

tel. 020-2108050

www.ntb.nl

Wat heb je aan de Ntb?

- Juridische check contracten.
- Rechtsbijstand bij problemen met opdrachtgevers, inning achterstallige gages en weigering uitkeringen.
- Goedkoopste instrumentenverzekering met (wereld)dekking bij optredens.
- Begeleiding en advies over: de rechtsvorm die het beste bij je bedrijf past, belastingen en ouderdomspensioen.
- Zakelijke kennis van en netwerk binnen de muziek- en podiumwereld.
- Goedkope factureringsservice en loonadministratie optredens via artiestenverloningen.nl.
- Advies op maat over opbouw (muziek)carrière of lespraktijk, aanvragen van subsidies, maken van geluidsopnamen/cd's.

De Ntb is dé vakorganisatie voor musici